

*Vězeňská služba
České republiky*

Výroční zpráva za rok 2024

Praha, březen 2025

1. Ekonomika	4
1.1. Rozpočet	4
1.2. Platy zaměstnanců	5
1.3. Sociální dávky	6
1.4. Pohledávky	7
1.5. Hospodářská činnost a zaměstnávání vězněných osob	7
1.6. Programové financování	8
2. Odborné zacházení	10
2.1. Výkon vazby	10
2.2. Umisťování odsouzených do jednotlivých stupňů zabezpečení	10
2.3. Komplexní zpráva a SARPO	12
2.4. Standardizované programy	13
2.5. Specializované oddíly	14
2.6. Duchovní služba	15
2.7. Extramurální aktivity	16
2.8. Oblast realizace protidrogové politiky	16
2.9. Výkon zabezpečovací detence	17
2.10. Střední odborné učiliště	17
3. Bezpečnost	18
3.1. Krizové řízení	18
3.2. Pasivní a aktivní zabezpečení objektů VS ČR	19
3.3. Služební a profesní příprava	20
3.4. Mimořádné události	21
3.5. Eskorty	22
3.6. Služební kynologie	23
3.7. Justiční stráž	24
3.8. Personální zajištění	24
4. Zdravotnictví	25
4.1. Poskytování zdravotních služeb	25
4.2. Detenční ústavy	28
4.3. Problematika HIV/AIDS	28
4.4. Úmrtí vězněných osob	28
5. Personalistika	28
5.1. Početní stavy vězeňské služby	29
5.2. Nábor a výběrová řízení	30

5.3. Genderová vyváženost	31
5.4. Vzdělání pracovníků vězeňské služby	32
5.5. Ozdravné pobyty	33
6. Logistika.....	34
6.1. Materiálně-technické zabezpečení a služby	34
6. 2. Automobilní služby.....	34
6.4. Veřejné zakázky	35
7. Kontrolní činnost.....	35
7.1. Stížnosti.....	35
7.2. Trestná činnost příslušníků a zaměstnanců VS ČR	36
7.4. Trestná činnost vězněných osob v objektech VS ČR	37
8. Informatika	38
10. Ekologie	38
10.1. Odpadové hospodářství.....	38
10.2. Ochrana životního prostředí.....	39
11. Vnější vztahy.....	40
11.1. Spolupráce se sdělovacími prostředky a veřejností	40
11.2 Veřejné akce a prezentace.....	40
11.3. Publikační činnost	40
11.4. Mezinárodní spolupráce.....	41
12. Vedení vězeňské služby.....	42

1. Ekonomika

1.1. Rozpočet

1.1.1. Příjmy

Na rok 2024 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových příjmů v celkové výši 1 673 955,75 tis. Kč. Příjmová část rozpočtu byla Vězeňskou službou ČR splněna na 106,97 %, z toho daňové příjmy na 98,12 % a nedaňové příjmy na 126,20 %.

Daňové příjmy zahrnují příjmy ze správních poplatků, z pojistného na důchodové pojištění, z pojistného na nemocenské pojištění a z příspěvku na politiku zaměstnanosti. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění byly splněny na 98,12 %, a to v přímé návaznosti na vyplacené objemy služebních příjmů příslušníkům a na vyplacené pracovní odměny vězněným osobám. Ze skutečně zajištěných daňových příjmů ve výši 1 428 427,68 tis. Kč činily správní poplatky 0,40 tis. Kč, pojistné na důchodové pojištění 1 226 467,71 tis. Kč, pojistné na nemocenské pojištění 120 288,26 tis. Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 54 746,67 tis. Kč.

Nedaňové příjmy byly plněny zejména na podseskupení položek: příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku a ostatní nedaňové příjmy (náklady výkonu trestu, pohledávky za vězněnými osobami, pohledávky za bývalými vězněnými osobami a platby od zdravotních pojišťoven), a to včasným vydáváním příslušných rozhodnutí a v případě neplnění povinnosti včasným uplatněním nároku soudní cestou. Rozpočet nedaňových příjmů byl pro Vězeňskou službu ČR na rok 2024 rozepsán ve výši 245 000,00 tis. Kč. Plněny byly ve výši 309 190,98 tis. Kč, tj. ve výši 109,81 %.

Kapitálové příjmy nebyly Vězeňské službě ČR v roce 2024 rozpočtovány. Plněny byly ve výši 4 290,17 tis. Kč, a to zejména příjmy z prodeje a směny pozemků a z prodeje ojetých vozů. Přijaté transfery byly v roce 2024 rozpočtovány ve výši 528,07 tis. Kč. Plněny byly ve výši 75 581,21 tis. Kč, z toho příjmy z převodů z Národních fondů ve výši 43 844,74 tis. Kč (neinvestiční a investiční transfery) a příjmy z vlastních fondů ve výši 31 736,47 tis. Kč (v tom: z hospodářské činnosti 26 650,17 tis. Kč, z ostatních vlastních fondů 4 421,43 tis. Kč a z rezervního fondu 664,87 tis. Kč).

1.1.2. Výdaje

Na rok 2024 byly Vězeňské službě ČR stanoveny závazné ukazatele rozpočtových výdajů ve výši 13 112 912,14 tis. Kč. V průběhu roku byly navýšeny výdajové části rozpočtu o 601 881,01 tis. Kč.

V roce 2024 byly na zajištění hlavní činnosti Vězeňské služby ČR navýšeny výdaje o mimorozpočtové prostředky v celkové výši 27 315,04 tis. Kč. Z toho o prostředky rezervního fondu ve výši 664,87 tis. Kč a o prostředky ze zisku z hospodářské činnosti ve výši 26 650,17 tis. Kč. Rozpočet běžných výdajů Vězeňské služby ČR

pro rok 2024 byl schválen ve výši 12 900 523,64 tis. Kč. Rozpočet po změnách činil 13 507 494,86 tis. Kč a byl čerpán v částce 13 352 094,40 tis. Kč. V roce 2024 byly čerpány mimorozpočtové prostředky ve výši 24 191,65 tis. Kč a nároky z nespotřebovaných výdajů v částce 68 012,30 tis. Kč.

Skutečné čerpání výdajů programového financování Vězeňské služby ČR činilo 259 731,13 tis. Kč, což představuje plnění k rozpočtu po změnách na 123,69 %. Z toho čerpání investičních výdajů činilo 254 030,39 tis. Kč a neinvestičních výdajů 5 700,74 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2023 se snížilo čerpání rozpočtových prostředků programového financování o 207 404,09 tis. Kč.

1.2. Platy zaměstnanců

1.2.1. Počty zaměstnanců a prostředky na platy

Pro rok 2024 byl Vězeňské službě ČR stanoven celkový počet zaměstnanců ve výši 11 935 míst. Z toho bylo 7 516 míst příslušníků a 4 419 míst občanských zaměstnanců. V průběhu roku 2024 byl snížen počet systemizovaných míst o 468, a to u občanských zaměstnanců o 316 - přesun deseti míst na Probační a mediační službu ČR a 306 míst z důvodu zřízení příspěvkové organizace Zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti ČR (dále ZZMZ) a 152 míst příslušníků z téhož důvodu.

Ve srovnání s rokem 2023 se skutečný přepočtený počet příslušníků Vězeňské služby ČR snížil o 75 osob (skutečnost v roce 2023 byla 6 626 osob). U občanských zaměstnanců se přepočtený počet meziročně snížil o 221 osob (skutečnost v roce 2023 byla 4 208 osob).

V průběhu roku 2024 bylo do služebního poměru přijato celkem 538 příslušníků, služební poměr ukončilo 672 příslušníků. Dále bylo přijato 471 zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo 568 osob.

Pro rok 2024 byly schváleny prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci ve výši 6 165 536,30 tis. Kč, z toho činily prostředky na platy příslušníků 3 802 405,46 tis. Kč a prostředky na platy občanských zaměstnanců 2 075 051,81 tis. Kč.

1.2.2 Ostatní platby za provedenou práci

Schválený rozpočet výdajů ostatních plateb za provedenou práci byl stanoven na rok 2024 celkem ve výši 288 079,04 tis. Kč, rozpočet po změnách činil 308 797,44 tis. Kč. Součástí čerpaných výdajů byly zapojené nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let. Většinu výdajů na ostatní platby za provedenou práci jinde nezařazené představují odměny za práci vězněných osob, čerpání ve výši 234 035,55 tis. Kč představuje pokles proti výdajům za rok 2023 o 3 408,77 tis. Kč. Přesto, že se meziročně zvyšuje minimální mzda, od které se odměňování vězněných osob odvíjí, celkově byl vzhledem k úsporným opatřením, které vězeňská služba přijala, zaznamenán pokles. Druhou významnou položkou jsou ostatní osobní výdaje – dohody, ze kterých je v převažující míře hrazena zdravotní péče pro vězněné osoby, neboť systemizovaná místa lékařů na pracovní poměr se

dlouhodobě nedaří obsazovat. Je to položka, která je dlouhodobě podfinancována. Přestože ve srovnání s rokem 2023 výdaje výrazně poklesly, celkem o 17 863,53 tis. Kč v souvislosti s převodem lékařů z Brna a Prahy Pankráce do ZZMS, nadále přetrvává disproporce mezi objektivní potřebou a dlouhodobě stagnujícím rozpočtem.

1.3. Sociální dávky

Schválený rozpočet byl rozepsán ve výši 2 655 256,33 tis. Kč, rozpočet po změnách činil 2 455 256,33 tis. Kč. Rozpočet na dávky důchodového pojištění byl snížen o 130 000,00 tis. Kč a ostatní sociální dávky byly sníženy o 70 000 tis. Kč. Celkem byly dávky čerpány ve výši 2 433 460,33 tis. Kč.

Mimo výše uvedené částky byla v rozpočtu Vězeňské služby ČR rozpočtována částka 250,00 tis. Kč na zajištění dávek a odškodnění válečným veteránům a perzekuovaným osobám. Skutečné čerpání činilo 268,73 tis. Kč. Za rok 2024 bylo celkem vyplaceno 51 980 dávek důchodového pojištění v celkové výši 1 192 624,40 tis. Kč (v roce 2023 to bylo 51 368 dávek ve výši 1 138 592,48 tis. Kč), nově bylo přiznáno 98 starobních důchodů (z toho dva předčasné). Průměrná výše nově přiznaných starobních důchodů byla 24 716,54 Kč, invalidních důchodů v prvním stupni invalidity 11 080,3 Kč, invalidních důchodů ve druhém stupni invalidity 14 537,5 Kč, invalidních důchodů ve třetím stupni invalidity 22 232,05 Kč, vdovských důchodů 13 798,23 Kč a sirotčích důchodů 12 038,83 Kč.

Z ostatních sociálních dávek bylo za rok 2024 nově přiznáno 402 výsluhových příspěvků. U nově přiznaných výsluhových příspěvků činila průměrná výše příspěvku 20 624,09 Kč, celkem bylo v roce 2024 vyplaceno 72 990 dávek výsluhového příspěvku v celkové výši 1 045 638,20 tis. Kč (v roce 2023 to bylo 71 312 dávek ve výši 994 444,91 tis. Kč). Na dávkách nemocenského pojištění bylo příslušníkům v roce 2024 vyplaceno 53 429,88 tis. Kč (v roce 2023 bylo vyplaceno 49 507,26 tis. Kč). Z toho na nemocenské bylo vynaloženo 44 156,23 tis. Kč (v roce 2023 bylo vynaloženo 41 558,00 tis. Kč), na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství bylo vynaloženo 1,56 tis. Kč (v roce 2023 nebyly vynaloženy žádné prostředky), na peněžitou pomoc v mateřství bylo vynaloženo 6 303,19 tis. Kč (v roce 2023 bylo vynaloženo 5 426,26 tis. Kč), na dlouhodobé ošetrovné 414,43 tis. Kč (v roce 2023 vynaloženo 218,19 tis. Kč), a na otcovskou poporodní péči 2 554,47 tis. Kč (v roce 2023 vynaloženo 2 304,81 tis. Kč).

Dále bylo v roce 2024 vyplaceno odchodné ve výši 135 559,08 tis. Kč (v roce 2023 bylo vyplaceno celkem 54 972,17 tis. Kč), a to v souvislosti s ukončením služebního poměru příslušníků s nárokem na odchodné. Na úmrtném bylo pozůstalým vyplaceno 6 208,76 tis. Kč (v roce 2023 bylo vyplaceno 481,79 tis. Kč).

1.4. Pohledávky

Pohledávky za vězněnými osobami v aktuálním stavu

Úhrady pohledávek za vězněnými osobami v aktuálním stavu za rok 2024 činí 28 294,54 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání v této kategorii pohledávek k 31. 12. 2024 je cca 45,98 % z objemu pohledávek za vězni v aktuálním stavu. Ke sledovanému datu zůstaly nevymoženy pohledávky v objemu 61 527,82 tis. Kč.

Pohledávky za osobami propuštěnými z výkonu trestu a vazby

Úhrady pohledávek za rok 2024 představují částku 4 368,93 tis. Kč. Úspěšnost vymáhání ve vztahu k objemu pohledávek za osobami propuštěnými z výkonu vazby a trestu je cca 3,15 %. Nezáskatelný objem těchto pohledávek ke sledovanému datu činí 138 856,04 tis. Kč.

V souvislosti s novou legislativou vězeňská služba bezúplatně převádí neuhrazené pohledávky vězněných osob po propuštění k dalšímu vymáhání příslušným celním úřadům. K 31. prosinci 2024 byly takto převedeny pohledávky v objemu 17 566,93 tis. Kč.

Ostatní pohledávky

Za rok 2024 činí objem uhrazených ostatních pohledávek 1 183 301,75 tis. Kč a neuhrazený zůstatek této kategorie pohledávek je k tomuto datu evidován ve výši 390 626,45 tis. Kč.

1.5. Hospodářská činnost a zaměstnávání vězněných osob

Ve výkonu trestu odnětí svobody bylo v roce 2024 pracovním zařazeno za finanční odměnu průměrně 7 524 osob z celkového počtu 13 110 zaměstnatelných odsouzených způsobilých k vykonávání práce. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšil počet zaměstnaných odsouzených o 28 osob. Zaměstnanost vězněných osob v roce 2023 činila 57,06 % a v roce 2024 se zvýšila na 57,39 %, což znamená zvýšení o 0,33 %. Odsouzení byli jako v předešlých letech zařazováni na pracoviště ve vnitřní režii, vlastní výrobě, provozovnách střediska hospodářské činnosti a u jiných subjektů (uvnitř i mimo věznice). Ve srovnání s předchozím rokem se snížil v roce 2024 průměrný počet odsouzených zařazených ve vnitřní režii a vlastní výrobě o 170 osob, počet odsouzených zařazených v provozovnách střediska hospodářské činnosti se zvýšil o 276 osob, počet odsouzených zařazených u jiných subjektů se snížil o 78 osob.

Hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání vězněných osob vykonává Vězeňská služba ČR ve Středisku hospodářské činnosti Vězeňské služby ČR. V roce 2024 realizovalo hospodářskou činnost 35 organizačních jednotek Vězeňské služby ČR. Na pracovištích provozoven hospodářské činnosti bylo v roce 2024 pracovním zařazeno průměrně 4 950 odsouzených, což je o 276 odsouzených více než v roce 2023. Celkový čistý zisk (po zdanění) dosáhl 93 883,15 tis. Kč.

Část zisku bude rozdělena individuálně dle potřeb příslušných organizačních jednotek s hospodářskou činností na posílení hlavní činnosti, a to především na pořízení investičního majetku, na nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku, nákup materiálu a na opravy a udržování.

1.6. Programové financování

1.6.1 Norské fondy

Realizace projektu *Snižování rizik odsouzených prostřednictvím intervenčních programů*, který byl připraven oddělením EU fondů a dotací ve spolupráci s oddělením odborného zacházení odboru výkonu vazby a trestu, Ministerstvem spravedlnosti ČR a probační a mediační službou, byla zahájena 1. března 2020. Celková výše čerpání dotačních prostředků představuje 36,5 mil. Kč.

Projekt byl členěn na tři klíčové aktivity: *Motivační program pro odsouzené, Odborná péče pro uživatele drog* a tzv. *Pappaprogram* (program pro udržení a podporu vztahů mezi vězněnými otci a jejich dětmi). Uvedené programy byly převzaty, či našly inspiraci v osvědčených a zavedených intervenčních programech norského vězeňského systému a jsou po úpravě pilotovány v deseti vybraných organizačních jednotkách. V nich byly z dotačních prostředků financovány rekonstrukce a opravy vhodných prostor včetně vybavení pro realizaci jednotlivých programů v celkové výši téměř 16 miliónů korun. V dubnu 2024 byla realizace projektu úspěšně ukončena závěrečnou konferencí za účasti norských partnerů.

1.6.2. Norské fondy – Fond pro bilaterální vztahy

Výměna zkušeností v oblasti zacházení s odsouzenými ženami s traumatem, ženami s psychickými problémy a s odsouzenými ženami obecně. Od září 2024 vězeňská služba realizuje projekt *Výměna zkušeností v oblasti zacházení s odsouzenými ženami s traumatem, ženami s psychickými problémy a s odsouzenými ženami obecně*. Cílem projektu je výměna zkušeností a rozšíření odborného přístupu v praxi VS ČR na základě zkušeností z norského vězeňského systému a posouzení možného budoucího zavedení některých z programů zacházení s vězněnými ženami se zaměřením na ženy s traumatem do praxe českých ženských věznic s celkovým rozpočtem téměř jeden milión korun.

V listopadu 2024 se uskutečnila studijní cesta zaměstnanců českých ženských věznic do Norska, na kterou navazuje studijní cesta expertů a zaměstnanců norské nápravné služby s cílem seznámení se zkušenostmi českého vězeňského systému v oblasti zacházení s odsouzenými ženami v prostředí české věznice. Projekt bude završen besedou u kulatého stolu, kde se očekává výměna zkušeností s programy zacházení mezi VS ČR, norskou nápravnou službou a s dalšími externími odborníky. Nedílnou součástí projektu je i propagace programů zacházení s uvězněnými ženami určená pro širokou odbornou veřejnost a zaměstnance VS ČR.

1.6.3. Integrovaný regionální operační program

Projekt s názvem IS LOSOOS (*Informační systém Lustrace osob omezených na osobní svobodu*) byl v roce 2023 schválen Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Projekt s rozpočtem 21 miliónů korun má zajistit zautomatizování a zefektivnění vyřizování požadavků na poskytnutí údajů z evidence vězněných osob vedených VS ČR a nahradit již značně zastaralý, technicky nedostačující dosavadní systém eLustrace. V roce 2024 se realizovala příprava zadávací dokumentace.

1.6.4. Operační program Životní prostředí

V rámci tohoto operačního programu v kombinaci s podprogramem *Nová zelená úsporám (Budovy veřejného sektoru)* formou posílení vlastních zdrojů žadatele byla v roce 2024 dokončena realizace *Energeticky úsporného projektu ve Věznici Praha Pankrác*. Celkové náklady projektu činily 180 940,77 tis. Kč, z čehož dotační část byla ve výši 66,5 tis Kč.

Předmětem díla bylo:

- zateplení obvodových konstrukcí, podlahy půdního prostoru a rekonstrukce oken u vybraných objektů v areálu věznice,
- centrální dispečink a nový systém tepelného hospodářství,
- nová centrální prádelna jako náhrada za stávající prádelny v areálu věznice,
- náhrada stávající centrální parní kotelny za novou účinnou teplovodní kotelnou,
- dodávka a montáž tepelného čerpadla vzduch/voda,
- rekonstrukce směšovacích uzlů na topných větvích v jednotlivých předávacích stanicích,
- modernizace vnitřního osvětlení (nová úsporná LED svítidla),
- úsporná opatření pro hospodaření s vodou,
- zavedení energetického managementu.

Realizací energeticky úsporných opatření se snížila spotřeba energie o 14 772,4 GJ/rok.

2. Odborné zacházení

2.1. Výkon vazby

Vězeňská služba ČR v roce 2024 nadále pokračovala ve zlepšování podmínek výkonu vazby na základě úkolu ministra spravedlnosti, který jí byl zadán v roce 2013. Zlepšování podmínek výkonu vazby spočívá především ve zvyšování materiálního a technického standardu a dále ve zkvalitňování a zvyšování četnosti odborného zacházení s obviněnými. Za účelem zjištění aktuálního stavu plnění úkolů byly roce 2024 opět po dvou letech zahájeny inspekční cesty po vazebních věznicích a věznicích, ve kterých je zřízeno zvláštní oddělení pro výkon vazby.

Z výstupů předchozích inspekčních cest je zřejmé, že většina stanovených úkolů byla již splněna, případně se průběžně plní. Nicméně vzhledem k omezeným prostorovým možnostem, vysoké naplněnosti věznic a dlouhodobě nepříznivé personální situaci je stále obtížnější zajistit jejich plnění v celém rozsahu. Tento fakt dále umocňuje i skutečnost, kdy na základě vládních úsporných opatření v souvislosti s konsolidačním balíčkem schváleným v roce 2023 byl k 1. 1. 2024 snížen počet systemizovaných míst pracovníků odborného zacházení ve vězeňství a příslušníků dozorčí služby, což má vliv na zkvalitňování a zvyšování četnosti odborného zacházení s obviněnými a navyšování nabídky programových aktivit pro obviněné. Ve vztahu ke zlepšování materiálního a technického vybavení lze konstatovat, že ve věznicích se zlepšuje vybavení průběžně, avšak toto je závislé výši přidělených finančních prostředků na jednotlivé organizační jednotky.

V souvislosti s plněním úkolů v oblasti zlepšování podmínek vazby jde aktuálně o implementaci vybraných úkolů z předmětného dopisu ministra spravedlnosti do připravované koncepce vězeňství do roku 2035.

Normová ubytovací kapacita pro obviněné se v současné době jeví jako dostačující, ale je nutné podotknout, že početní vývoj stavu obviněných má od roku 2021 opět stoupající tendenci. Závěrem lze konstatovat, že vazební věznice a věznice, ve kterých je zřízeno zvláštní oddělení pro výkon vazby, nadále věnují patřičnou pozornost zajišťování výkonu vazby jako komplexnímu celku.

2.2. Umísťování odsouzených do jednotlivých stupňů zabezpečení

2.2.1. Vstupní umístění

V období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 Vězeňská služba ČR rozhodovala o vstupním umístění odsouzených do jednotlivých oddělení věznice s ostrahou podle stupňů zabezpečení celkem u 8 998 odsouzených. Z uvedeného počtu ředitelé věznic umístili do oddělení s nízkým stupněm zabezpečení 15 % odsouzených, do oddělení se středním stupněm zabezpečení 27 % odsouzených a do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení 58 % odsouzených.

Odsouzení ve věznici s ostrahou byli umísťováni do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení. První vnější riziko se týká spáchané trestné činnosti. Z celkového počtu zpracovaných vstupních hodnocení druh trestné činnosti základně určoval

vysoký stupeň zabezpečení celkem v 31,9 % případů. Trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky násilím se vyskytoval celkem v 18,7 % případů. Trestný čin zahrnující nakládání s omamnými a psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo životě člověka se vyskytoval v 12,3 % případů a trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti se vyskytoval v 2,7 % případů. Dalším vnějším rizikem je vysoká míra prizonizace. Tím se míní, že odsouzení se ocitli ve výkonu trestu odnětí svobody nepodmíněně již počtvrté a více. Uvedená skutečnost se týkala 27,9 % odsouzených. Posledním vnějším rizikem se stala skutečnost, že odsouzení byli ve výkonu trestu odnětí svobody za úmyslnou trestnou činnost v délce převyšující tři roky, což se týkalo 13,6 % odsouzených.

2.2.2. Změna umístění

V průběhu výkonu trestu odnětí svobody věznice posuzují, zda u odsouzeného nenastaly skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s nižším nebo vyšším stupněm zabezpečení. Modifikace stupně zabezpečení byla realizována u 2052 odsouzených. Z tohoto počtu došlo celkem u 1153 odsouzených ke snížení a u 899 odsouzených ke zvýšení stupně zabezpečení.

2.2.3. Snížení stupně zabezpečení

Nejčastějšími skutečnostmi odůvodňujícími snížení stupně zabezpečení se stalo v roce 2024 vyhodnocení plnění programu zacházení (55,1 %) a dodržování vězeňského režimu (35,7 %). Mezi další skutečnosti se řadí posouzení závažnosti trestné činnosti, charakteristika osobnosti a dosavadní způsob života. Uvedené se posuzuje v návaznosti na zpracování komplexní zprávy o odsouzeném, na základě které se vyhodnocují vnitřní rizika. Za využití moderačního ustanovení byl stupeň zabezpečení snížen u 5,8 % odsouzených. Zohlednění přípravy na život v souladu se zákonem po propuštění v rámci programu výstupního zacházení nastalo u 3,2 % odsouzených a nově uložený trest byl zohledněn u 0,2 % odsouzených.

2.2.4. Zvýšení stupně zabezpečení

Nejčastějším důvodem pro zvýšení stupně zabezpečení se v roce 2024 stalo nové uložení nepodmíněného trestu (65,9 % odsouzených). Dalším důvodem ke zvýšení stupně zabezpečení bylo negativní vyhodnocení dodržování vězeňského režimu (25,7 % odsouzených), hodnocení programu zacházení (5,9 % odsouzených) a dalších významných skutečností (2,5 %), mezi které patří například další očekávaná trestní řízení, nevykonaná ochranná opatření.

2.2.5. Podání návrhu na změnu umístění odsouzených

Odsouzený umístěný do oddělení se středním nebo vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou může podat návrh na své umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení. V roce 2024 si podalo návrh celkem 258 odsouzených s tím, že do konce uvedeného roku bylo rozhodnutí zaevidováno u 208 návrhů. Z toho počtu vzalo 26 % odsouzených své návrhy zpět a u 47 % odsouzených soudy

návrhy zamítly. U čtyř procent odsouzených soudy vyhověly jejich návrhům a nařídily nižší stupeň zabezpečení. K novému rozhodnutí o stupni zabezpečení soudy v roce 2024 poslaly ředitelům věznic celkem tři procenta návrhů. Z valné většiny odsouzení podávali své návrhy při příležitosti vstupního určení stupně zabezpečení nebo při uložení nového trestu, který jejich původní stupeň zvýšil. Celkem ve 20 % případů nebylo v roce 2024 rozhodnuto.

2.3. Komplexní zpráva a SARPO

Komplexní zpráva se zpracovává prostřednictvím prediktivního nástroje SARPO. V roce 2024 bylo zpracováno 8 583 komplexních zpráv za účelem vyhodnocení rizik a kriminogenních potřeb odsouzených. Z důvodu nově uložených trestů byla komplexní zpráva aktualizována v 8 294 případech. Celkem bylo v roce 2024 zpracováno 16 877 komplexních zpráv.

Komplexní zpráva se zpracovává v různých verzích v závislosti na druhu trestné činnosti, věku odsouzeného a délce a druhu uloženého trestu. Rozlišují se celkem tři verze: minimální, základní a rozšířená. Nejčastěji se zpracovávala základní verze komplexní zprávy (47 %), neboť se jedná o odsouzené, jejichž délka nepodmíněného trestu nepřevyšuje půl roku a odsouzení se nedopustili trestné činnosti násilné povahy, s drogovým ani sexuálním kontextem. Rozšířená verze komplexní zprávy byla zpracována u 43 %, a to z důvodu, že jsou ve výkonu trestu za trestnou činnost s prvkem násilí, drogovým a sexuálním kontextem. Zbývajících deset procent komplexních zpráv je zpracováno v minimální verzi, která je určena pro odsouzené ve výkonu trestu nepřevyšujícího půl roku a jejichž trestná činnost neobsahuje závažné skutečnosti, jakými jsou násilí, drogový a sexuální kontext. Zároveň se nejedná o mladistvé, ani o odsouzené s doživotním trestem odnětí svobody.

Výstupem komplexní zprávy se stává vyhodnocení pravděpodobnosti opětovného návratu do výkonu trestu na základě vypočtené míry statického a dynamického rizika. Statické riziko je převážně rozloženo do kategorií nízké až vysoké míry rizika. O zátěži plynoucí z trestní a kriminální minulosti vypovídá především zastoupení odsouzených ve vysokém (37,4 %) a velmi vysokém statickém riziku (8,8 %). Zejména se jedná o opakovaný pobyt ve výkonu trestu odnětí svobody, výskyt násilné trestné činnosti a trestné činnosti s drogovým kontextem. Mezi další závažné skutečnosti lze dále uvést skutečnost, že odsouzený vykonával trest převyšující pět let a že celková doba věznění za posledních pět let přesáhla jeden rok. Rozložení dynamického rizika poukazuje na vyšší zastoupení odsouzených především ve vysokém dynamickém riziku, což vypovídá o vyšší zátěži plynoucí z rizikových oblastí jejich života, jakými jsou finance, zaměstnání, vzdělání, závislosti a osobnost.

2.4. Standardizované programy

V roce 2024 vězeňská služba disponovala 11 standardizovanými programy pro vybrané cílové skupiny odsouzených, jež vykazují specifická kriminogenní rizika, na jejichž snižování jsou programy primárně zaměřovány. Včetně variant projektů otevřené věznice a programů pilotovaných a připravovaných ke standardizaci je to 14 různých variant programů.

Mezi zmíněné programy patří:

- kognitivně-behaviorální program 3Z (*Zastav se, zamysli se a změň se*);
- program určený pachatelům trestných činů v souvislosti s řízením motorových vozidel a dopravou *Pardon*;
- dlouhodobý intervenční program pro pachatele násilí *TP Kemp*;
- terapeutický program pro mladistvé a mladé dospělé *TP 21 Junior*;
- reedukační program *GREPP* (Reedukační psychologický program zaměřený na práci s vinou) pro pachatele násilí a sexuálně motivovaného násilí na dětech (týrání dětí, komerční sexuální zneužívání dětí i sexuální zneužívání bez komerčního aspektu), navazující dlouhodobý terapeutický program *GREPP 2* a varianta pro odsouzené ženy *Feddo*;
- krátkodobý intervenční program *Zuřivec*, jehož cílem je vytvoření náhledu problémového chování a příčin a souvislostí tohoto chování, které vedlo odsouzeného k páčání násilí;
- krátkodobý skupinový intervenční program *Antiagresivní trénink* pro odsouzené, v jejichž životě hraje dominantní roli nezvládání agresivity;
- program *Výstupní oddíl-otevřená věznice*, který vyzdvihuje posilování protektivních faktorů u odsouzených a pracuje s osobní odpovědností odsouzených před plánovaným propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody;
- program *VIT (Victim Impact Training, česky Vnímám i tebe)*, zaměřený na restorativní justici, který přináší prvek dopadů trestné činnosti odsouzených na jejich oběť;
- vzdělávací program s poradenskými prvky *FGDP (Finanční gramotnost a dluhové poradenství)* pro odsouzené s dluhovými problémy a nízkou úrovní finanční gramotností;
- program *Good-Lives Model (Model dobrého života)*, který je určený pro odsouzené za násilné trestné činy s vysokými kriminogenními riziky.

V roce 2024 byla dokončena pilotáž programu *Motivátor* pro nemotivované pachatele závažné trestné činnosti a programu *Pappa* určeného pro otce ve výkonu trestu odnětí svobody. V rámci těchto programů se realizovaly stavebně technické

úpravy a modernizace vybavení terapeutických místností, stejně jako návštěvních místností a dětských koutků ve vybraných věznicích. Oba programy byly připraveny ke standardizaci naplánované na rok 2025. Po vytvoření odborného základu pro zacházení s neparafilními pachateli sexuálně motivovaných trestných činů byla zahájena příprava pilotáže nového programu pro uvedenou cílovou skupinu odsouzených pod názvem *GLM+*.

2.5. Specializované oddíly

V rámci specializovaného zacházení s odsouzenými, kteří jsou motivováni pracovat na vlastní změně k nápravě, poskytuje vězeňská služba odsouzeným možnost účastnit se terapeutického programu ve specializovaných oddílech. Na těchto oddílech s nimi odborní zaměstnanci intenzivně pracují za účelem snížení rizika recidivy a zároveň snižování nebezpečnosti, a to jak v rámci výkonu trestu odnětí svobody, tak po propuštění.

V roce 2024 vězeňská služba disponovala celkem 39 specializovanými oddíly, z toho:

- jedním specializovaným oddílem pro výkon trestního opatření odnětí svobody s poruchami duševními a poruchami chování s individuálním zacházením,
- osmi specializovanými oddíly pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování,
- pěti specializovanými oddíly pro výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování s individuálním zacházením,
- pěti specializovanými oddíly pro výkon trestu odsouzených s mentální retardací,
- 12 specializovanými oddíly pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním návykových látek,
- osmi specializovanými oddíly pro výkon ochranného léčení (sexuologického, protitoxikomanického, protialkoholního a patologického hráčství).

Z důvodu kritické personální situace a nedostatku odborného personálu ve Věznici Valdice, je dočasně pozastavena činnost specializovaného oddílu pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním návykových látek a specializovaného oddílu pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování. Oba tyto specializované oddíly byly určeny pro odsouzené muže v typu věznice se zvýšenou ostrahou.

Pro případ potřeby má vězeňská služba ve třech věznicích vyprofilován specializovaný oddíl pro výkon trestu odsouzených příslušníků bezpečnostních sborů, vojáků z povolání a strážníků obecní policie.

Ve Věznici Světlá nad Sázavou jsou dále zřízeny specializované oddíly pro výkon trestu odsouzených matek s dětmi (specializovaný oddíl pro odsouzené matky

nezletilých dětí ve věku od jednoho roku do tří let věku dítěte a specializovaný oddíl pro odsouzené matky nezletilých dětí do jednoho roku věku dítěte), dále pak oddíl pro obviněné matky nezletilých dětí do jednoho roku věku dítěte.

Dále jsou ve vězeňské službě zřízeny specializované oddíly pro výkon trestu trvale pracovní nezařaditelných odsouzených. Při zařazování do těchto oddílů je vždy přihlíženo k zdravotnímu stavu odsouzených. Věznice, kde jsou tyto oddíly zřízeny, nabízejí odsouzeným širokou škálu aktivit v rámci stanoveného programu zacházení. Programy zacházení jsou odsouzeným trvale pracovní nezařaditelným stanovovány individuálně a jsou přizpůsobeny jejich potřebám a zdravotnímu stavu. V roce 2024 vězeňská služba disponovala celkem 32 specializovanými oddíly pro výkon trestu trvale pracovní nezařaditelných odsouzených, které jsou zřízeny ve 20 věznicích a vazebních věznicích.

2.6. Duchovní služba

K 31. prosinci 2024 působilo ve 35 vězeňských zařízeních 54 kaplanů z 11 křesťanských církví na celkem 30,1 pracovního úvazku, včetně úvazku hlavního kaplana. K 31. lednu 2023 pracovalo ve VS ČR celkem 56 kaplanů na 32,0 pracovního úvazku. V průběhu sledovaného období se tedy snížil počet kaplanů i jejich pracovních úvazků. Z celkového počtu pracuje sedm kaplanů na plný pracovní úvazek a 47 kaplanů na úvazek částečný, kdy výše pracovních úvazků těchto kaplanů se pohybují od 0,2 do 0,9 úvazku. V průběhu roku 2024 ukončilo svůj pracovní poměr ve VS ČR pět kaplanů a nově nastoupili tři kaplani.

Na realizaci duchovní činnosti se podílejí kaplani věznic ve spolupráci s dobrovolnými duchovními. V průběhu roku 2024 vykonávali duchovní standardní činnosti zahrnující individuální a skupinové pastorační rozhovory, zajišťování a realizaci bohoslužeb, kulturních a vzdělávacích aktivit, extramurální aktivity a vedení duchovních aktivit v rámci plnění programů zacházení. Duchovní systematicky a dlouhodobě pracovali v roce 2024 celkem s 5 626 vězněnými osobami (v roce 2023 to bylo 1 694 osob). V rámci postpenitenciární péče kaplani pracovali v roce 2024 se 129 osobami propuštěnými z výkonu trestu (v roce 2023 to bylo 233 osob), pastorační podporu poskytli celkem 282 zaměstnancům věznic (393 osob v roce 2023). Někteří ze základních svátostí církve (křest, biřmování) přijalo ve vězení v roce 2024 18 osob.

2.6.1. Působení dobrovolných duchovních

Na základě pověření vydávaného vedením církví vstupují do věznic dobrovolní duchovní, kteří mohou být registrováni v zapsaném spolku Vězeňská duchovenská péče, nebo vstupují bez registrace členství v této organizaci. Působení dobrovolných duchovních ve věznicích vždy koordinuje a jejich službu zajišťuje určený kaplan dané věznice.

V roce 2024 docházelo do 35 vězeňských zařízení 176 dobrovolných duchovních z 13 křesťanských církví, včetně členů Náboženské Společnosti Svědkové Jehovovi. Dobrovolní duchovní jsou povinni absolvovat vstupní vzdělávání dle interních předpisů Vězeňské služby ČR, které je zajišťováno Akademií Vězeňské služby ČR.

Ve Vězeňské duchovenské péči v roce 2024 aktivně působilo 54 dobrovolných duchovních. Do zapsaného spolku bylo v roce 2024 přijato deset nových členů. V jednotlivých organizačních jednotkách dobrovolní duchovní úzce spolupracují s ostatními neregistrovanými dobrovolníky a s kaplany, především s určeným kaplanem-koordinátorem duchovní služby.

Spolek pro své členy uspořádal v roce 2024 několik tematických a vzdělávacích setkání ve spolupráci s církvemi a s VS ČR. Předseda spolku je členem Rady pro duchovní službu ve věznicích a ústavech, kde jsou zástupci České biskupské konference, Ekumenické rady církví a vězeňské služby, kteří se věnují důležitým a koncepčním otázkám týkajícím se duchovní služby ve věznicích.

Dobrovolných duchovních, kteří nejsou registrovanými členy Vězeňské duchovenské péče a vykonávají duchovní činnost ve věznicích, působilo v roce 2024 celkem 52. Samostatnou skupinou dobrovolných duchovních jsou zástupci Svědků Jehovových, jichž v roce 2024 aktivně působilo ve věznicích 70.

2.7. Extramurální aktivity

Extramurální aktivity jsou doplňující mechanismy k odbornému zacházení s odsouzenými. Mezi instituty extramurálních aktivit se řadí přerušení výkonu trestu, opuštění věznice a akce mimo věznici. Akce mimo věznici jsou realizovány zpravidla pod vedením odborného zaměstnance věznice, nejčastěji se jedná o akce pracovního charakteru (například úklidové a pomocné práce v obci, v domovech pro seniory), kulturního či sportovního charakteru, návštěvu úřadu v rámci přípravy na život po propuštění nebo docházku do školy. Podmínky pro udělení některé z forem extramurálních aktivit odsouzenému stanoví zákon o výkonu trestu a řád výkonu trestu.

Celkový počet extramurálních aktivit v roce 2024, jakož i počet vězněných osob, které byly do extramurálních aktivit zařazeny, byl meziročně opět navýšen. Výrazný početní posun je zaznamenán zejména u akcí mimo věznici, kde se výrazně projevilo zapojení odsouzených při odstraňování následků povodňových škod na podzim 2024.

2.8. Oblast realizace protidrogové politiky

V roce 2024 se protidrogová politika VS ČR řídila Plánem činnosti VS ČR v protidrogové politice na období 2023 až 2025, kde jsou zohledněny aktivity akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023-2025. Dále se protidrogová politika řídila aktuálním akčním plánem Koncepce vězeňství do roku 2025. Podíl problémových uživatelů drog na celkové populaci vězňů je stále vysoký (cca 30 %).

V roce 2024 byl nově zřízen další specializovaný oddíl pro dobrovolné léčení drogově závislých žen ve Věznici Světlá nad Sázavou. Dobrovolné léčení drogově závislých se tak provádělo ve specializovaných oddílech jedenácti věznic (celkem 12 oddílů). Soudně nařízené léčení protitoxikomanické nebo protialkoholní nebo léčení patologického hráčství se pak realizovalo ve specializovaných oddílech pěti

věznic (celkem devět oddílů), přičemž některé oddíly jsou zaměřeny na více těchto poruch. Poradny drogové prevence nadále fungovaly ve všech věznicích a poskytovaly zejména poradenství a informační servis. V roce 2024 fungovaly bezdrogové zóny se standardním zacházením taktéž ve všech věznicích. Ve třech věznicích je navíc zřízena bezdrogová zóna s terapeutickým zacházením.

V roce 2024 byla uživatelům drog nadále poskytována substituční léčba a detoxifikace, centrum substituční léčby je zřízeno v deseti věznicích. V roce 2024 věznice nadále spolupracovaly s řadou nestátních neziskových organizací poskytujících adiktologické služby ve věznicích. Počet věznic, ve kterých je poskytována adiktologická péče prostřednictvím adiktologů, se oproti předchozímu roku nezměnil. V roce 2024 byla adiktologická péče poskytována v celkem 11 organizačních jednotkách. Ve dvou z těchto organizačních jednotek přešlo poskytování adiktologické péče od 1. dubna 2024 pod Zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti ČR.

Intenzita testování vězněných osob na přítomnost návykových látek nebo jejich metabolitů v těle se oproti minulému období mírně snížila, a to v souvislosti s opatřením ke snížení intenzity testování vydaným v závěru roku 2024. Hlavním důvodem k tomuto kroku byla úspora finančních prostředků na provádění konfirmačních laboratorních vyšetření, které VS ČR každoročně na tuto oblast vynakládá. Počet pozitivně testovaných vězněných osob po confirmaci se meziročně také mírně snížil. V roce 2024 byla nadále věnována zvýšená pozornost zamezení průniku návykových látek do objektů VS ČR a jejich detekce v těchto objektech prostřednictvím různých druhů prohlídek, včetně prohlídek s využitím speciálních protidrogových psů a speciálních přístrojů určených k identifikaci těchto látek přímo na místě nálezu.

2.9. Výkon zabezpečovací detence

K 31. prosinci 2024 stav chovanců činil 115 chovanců, z toho 12 žen. Stanovená ubytovací kapacita v ústavech pro výkon zabezpečovací detence činila 123 míst, z nichž zbývalo volných osm míst. Naplněnost činila 93,5 %. Počet nově přijatých chovanců a chovanců propuštěných do ochranného léčení je od roku 2020 přibližně vyrovnaný, přičemž celkový počet chovanců může v průběhu roku kolísat. V roce 2024 byli chovanci umisťováni pouze v ústavech pro výkon zabezpečovací detence v Brně a Opavě, zatímco Ústav pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác byl z důvodů nedostatečného personálního pokrytí dočasně zakonzervován.

2.10. Střední odborné učiliště

Ve školním roce 2023–2024 bylo do učebních oborů celkem zařazeno 792 žáků:

- 73 žáků do dvouletého E oboru,
- 719 žáků do tříletého H oboru.

Kromě učebních oborů se uskutečnilo pět typů kurzů (všeobecně vzdělávací, jazykové, počítačové, odborné a kurzy instrumentálního obohacování), do nichž bylo zařazeno celkem 355 odsouzených.

V červnu 2024 se v deseti odloučených pracovištích středního odborného učiliště – ve školských vzdělávacích střediscích (při věznicích Heřmanice, Pardubice, Plzeň, Rýnovice, Světlá nad Sázavou, Valdice, Všehrda, Kuřim-Znojmo, Stráž pod Ralskem a Příbram) konaly závěrečné učňovské zkoušky, při kterých získalo 136 žáků výuční list – 63 prospělo s vyznamenáním, 73 prospělo a 12 neprospělo.

V září 2024 byl zahájen nový školní rok, ve kterém byly otevřeny tyto učební obory:

- kuchař – číšník ve Věznici Příbram, Pardubice a Kuřim,
- elektrikář – silnoproud ve Věznici Heřmanice a Všehrda,
- strojní mechanik ve Věznici Plzeň,
- truhlář ve Věznici Všehrda,
- obráběč kovů ve Věznici Rýnovice, Valdice a Stráž pod Ralskem.

Do učebních oborů bylo zařazeno 575 žáků a do kurzů 294 odsouzených. Rovněž se otevřely speciální kurzy pro mladistvé ve školském vzdělávacím středisku Heřmanice (dělník v elektrotechnice, dělník ve strojírenství, základy PC techniky, německý jazyk), mladiství byli zařazeni do učebních oborů a akreditovaných jednoročních kurzů ve školských vzdělávacích střediscích v Pardubicích, Světlé nad Sázavou, Všehrdech. Všechny učební obory a akreditované stipendijní kopírují požadavky na trhu práce a umožňují lepší uplatnění žáků v civilním životě i vnitřním režimu věznic při jejich zařazování na vnitřních i vnějších pracovištích.

Ve školských vzdělávacích střediscích Plzeň, Rýnovice, Valdice a Stráž pod Ralskem se i nadále provádí rozšířená výuka 3D tisku a v Rýnovicích, Valdicích a Stráži pod Ralskem se plně implementovala výuka CNC obrábění a počítačem podporované navrhování CAD a počítačem řízená výroba CAM. Střední odborné učiliště mělo v roce 2024 70 zaměstnanců.

3. Bezpečnost

Prioritním úkolem pro vězeňskou a justiční stráž v roce 2024 bylo i nadále zajištění vnější a vnitřní bezpečnosti střežených objektů Vězeňské služby České republiky a pořádku a bezpečnosti v budovách soudů, státních zastupitelství, Ministerstva spravedlnosti ČR a v jiných místech jejich činnosti. Dalším úkolem vězeňské a justiční stráže bylo zajištění realizace všech druhů eskort, minimalizace průniku nebezpečných a nepovolených předmětů, jako jsou zbraně, omamné a psychotropní látky a rovněž mobilní komunikační a záznamová zařízení do střežených objektů.

3.1. Krizové řízení

VS ČR aktualizovala v roce 2024 smluvní zajištění mobilizačních dodávek. VS ČR má uzavřenu *Smlouvu o zabezpečení mobilizační dodávky za krizového stavu*, ve

kteře se dodavatel zavazuje zabezpeřit bezpečnostnímu sboru, v případě vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, požadovaný počet střeliva do služebních zbraní. Smlouva v současné době splňuje požadavky VS ČR na druh a množství střeliva v případě vyhlášení příslušného krizového stavu a současně zpřesňuje možnosti navýšení konečné ceny dodaného zboží v případě aktivace tohoto smluvního vztahu.

Na základě úkolů vyplývajících z usnesení vlády VS ČR přehodnotila množství osobních ochranných prostředků, zdravotnických prostředků a dezinfekcí, které požaduje vytvořit a udržovat v pohotovostních zásobách správy státních hmotných rezerv. V této souvislosti byla provedena aktualizace Krizového plánu VS ČR, konkrétně přílohy s plánem nezbytných dodávek chemických výrobků, ochranných prostředků a zdravotnických potřeb a přílohy s názvem *Operační plán Epidemie nakažlivé choroby*.

Dne 11. června 2024 se zúčastnil zástupce VS ČR procesu testování nového informačního systému. VS ČR byla rovněž zastoupena na pracovním shromáždění s dodavatelem mobilizačních a nezbytných dodávek a na koordinačním poradě s vedoucími pracovníky ústředních správních úřadů v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy. VS ČR vyhodnotila dopady zářijových povodní, kdy jedním z připravovaných opatření bylo přemístění vězněných osob z postižených věznic a v souvislosti s tím rozšíření ubytovacích kapacit v dalších věznicích. Tato opatření jsou zařazena mezi základní činnosti VS ČR po vyhlášení krizových stavů a jsou rozpracována v operačních plánech VS ČR. VS ČR po dobu dvou měsíců vysílala do postižených oblastí vězněné osoby za účelem odstraňování škod, aniž by měla možnost bezplatně čerpat pohonné hmoty stejně jako Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR.

K zajištění plynulého a efektivního plnění těchto úkolů je nezbytné disponovat prostředky pro bezproblémové zásobování pohonnými hmotami pro vozidla VS ČR, která jsou využívána v rámci těchto krizových situací. V návaznosti na výše uvedené se uskutečnilo jednání VS ČR a správy hmotných rezerv, které mělo za cíl podpořit výkon státní správy a specifické činnosti spadající do kompetence VS ČR. Na základě jednání a následné žádosti byly VS ČR vydány karty správy hmotných rezerv, které umožní vězeňské službě čerpání pohonných hmot na čerpacích stanicích zařazených do systému ropné bezpečnosti. Tyto karty budou využívány pro zásobování vozidel, která jsou určena k plnění našich úkolů v oblasti krizového řízení a zajištění bezpečnosti.

3.2. Pasivní a aktivní zabezpečení objektů VS ČR

Z pohledu vnějšího zabezpečení věznic, vazebních věznic a ústavů pro výkon zabezpečovací detence dlouhodobě přetrvává v oblasti spojovacích a signálně zabezpečovacích a stavebně technických prostředků nepříznivý stav, na jehož základě jsou každoročně zapotřebí nemalé investice. VS ČR se dlouhodobě potýká s nedostatkem finančních prostředků.

V roce 2024 byly předloženy odboru logistiky požadavky z věznic na pořízení detekčních prostředků, na základě kterých byly pořízeny dva rentgeny věcí

a zavazadel, dva rámové detektory pro kontrolu osob, 80 ručních detektorů kovů a osm ručních detektorů tepové frekvence. Věznice byly k 31. prosinci 2024 vybaveny 227 rámovými detektory, 13 magnetostatickými detektory, 133 rentgeny věcí a zavazadel, 1540 ručními detektory kovů, 36 detektory tepové frekvence, 34 detekčními křesly a 128 detektory mobilních telefonů.

Pro potřeby justičních objektů využívala VS ČR následující technické prostředky: 141 rámových detektorů pro kontrolu osob, 114 rentgenů věcí a zavazadel (z toho je jeden v majetku VS ČR) a 361 ručním detektorem kovů (z toho je 209 v majetku VS ČR).

Centrální nákupy v roce 2024 byly zaměřeny zejména na komponenty poplachových systémů, nákupy mobilních telefonů a opravy radiostanic. Jako náhrada za zastaralé nebo nefunkční technické prostředky bylo pořízeno deset mikrovlnných bariér a 450 akumulátorů pro radiostanice. V průběhu roku bylo opraveno 690 radiostanic.

V roce 2024 byla pozornost věnována získávání informací v oblasti technologií zajišťujících ochranu objektů a ochranu vzdušného prostoru nad objekty VS ČR. V této souvislosti se testovaly nebo prezentovaly tyto moderní technologie:

- Detekce, klasifikace upozornění na nežádoucí akustické události – přístroj detekuje, klasifikuje a upozorňuje na nežádoucí akustické události, jako je rozbíjení skla, výstřel, náraz auta, let dronu nebo křik. Přístroj byl testován ve Věznici Plzeň a vyhodnocen jako teoreticky možný pro využití ve VS ČR, za slabou stránku lze považovat vykazování falešných poplachů.
- Zařízení sloužící k lokalizaci aktivních mobilních telefonů v určitém prostoru. Funguje na principu zachycení signálu GSM. Testováno ve Věznici Heřmanice. Zařízení vyhodnoceno jako vhodné pro využití ve VS ČR.
- Detektor magnetických anomálií funguje na principu detekce změn magnetického pole způsobených pohybem feromagnetického materiálu. Testováno ve Věznici Jiřice, přístroj doporučen jako vhodný pro další využití ve VS ČR.
- Zabezpečení objektu pomocí objemové lidarové detekce – k detekci využívá nejmodernější objemové detektory. Přístroj byl testován ve Věznici Bělušice a byl vyhodnocen jako kvalitní a využitelný v podmínkách VS ČR.

3.3. Služební a profesní příprava

V roce 2024 bylo pro potřeby specifikace nákupu nových balistických vozidel testováno terénní vozidlo. Toto vozidlo bylo vybaveno balistickou ochranou a testování se organizovalo za účelem vyhodnocení jeho vhodnosti pro eskorty nebezpečných osob. Testovací proces zahrnoval praktické zkoušky, při kterých byly hodnoceny klíčové vlastnosti vozidla, jako je odolnost, manévrovatelnost a schopnost zajistit bezpečný převoz.

Rovněž v roce 2024 se provádělo testování vesty s balistickou ochranou pro justiční stráž ve třech vybraných justičních oblastech. Cílem bylo vybrat nejvhodnější model vesty, který by zajišťoval optimální ochranu a komfort pro příslušníky vykonávající jejich službu. Po důkladném posouzení jednotlivých modelů byla vybrána jedna vesta, která splňovala všechny bezpečnostní a ergonomické požadavky.

Dále byl realizován nákup 17 distančních elektrických paralyzérů, kterými bylo doplněno stávajících 18. Aktuálně jsou těmito tasery vybaveny všechny věznice. Dále se realizovalo školení instruktora pro použití tohoto donucovacího prostředku. Takto specializovaný výcvik zajistí vyšší úroveň odbornosti při používání zařízení, což přispěje ke zvýšení bezpečnosti a efektivity jeho využití při služebních zákrocích.

Během roku 2024 byly z organizačních jednotek staženy zbraně, které již nejsou zařazeny do výzbroje. Současně byly staženy poplašné pistole a posouzeny odborným znalcem v expedičním skladu. Zbraně, které splňovaly požadované standardy, byly následně přerozděleny zpět do organizačních jednotek k výcvikovému účelům.

Bylo zahájeno výběrové řízení na nákup nových služebních pistolí. Tyto pistole jsou určeny pro příslušníky, kteří realizují eskorty nebezpečných osob. Na základě požadavků organizačních jednotek se uskutečnil nákup a distribuce 82 vybíjecích zařízení, která byla určena do věznic a pro místní jednotky justiční stráže, které certifikovaným vybíjecím zařízením nedisponovaly. Tato zařízení jsou nezbytná pro bezpečné vybíjení služebních zbraní a přispívají k prevenci nehod způsobených náhodným výstřelem.

V rámci modernizace výcvikových prostředků byl ke konci roku 2024 testován systém virtuální reality jako nástroje pro zlepšení střelecké přípravy příslušníků. Tento inovativní přístup umožní simulaci střeleckých cvičení, což výrazně přispěje k rozvoji těchto dovedností a zároveň zvýší efektivitu výcviku.

Na konci roku 2024 byl realizován nákup prostředků pro zástavu krvácení, zahrnující 800 pryžových škrtidel a 460 taktických škrtidel. Tyto zdravotnické pomůcky budou přiděleny příslušníkům eskortních směn tak, aby mohli efektivně reagovat na krizové situace a poskytnout první pomoc v případě zranění.

3.4. Mimořádné události

Bezpečnostní situaci v českých věznicích v roce 2024 lze považovat za stabilizovanou, nicméně byly zaznamenány mimořádné události různého stupně závažnosti. V roce 2024 byly zaznamenány tři prokazatelné přípravy útěku a tři pokusy o útěk ze střeženého objektu VS ČR, dále dva pokusy o útěk ze zdravotní eskorty prováděné do civilního zdravotnického zařízení. Žádný dokonaný útěk vězněné osoby se v roce 2024 nestal.

Vazební věznice Litoměřice

Dne 15. 9. 2024 byla realizována mimořádná zdravotní eskorta s obviněným do nemocnice Litoměřice. Po příjezdu eskorty do nemocnice obviněný příslušníkům VS ČR sdělil, že potřebuje na toaletu. Po vykonání potřeby obviněný náhle rozrazil dveře od toalety a vyběhl ven z kabinky. Útěku obviněného zabránil příslušník, který jej střežil a do jehož hrudníku obviněný narazil. Následně byly příslušníky použity donucovací prostředky – hmaty, chvaty sebeobrany, obviněný byl sveden na podlahu a byla mu na ruce přiložena služební pouta. Nohy měl obviněný v době události spoutané. Poté byl obviněný ošetřen v ambulanci na pohotovosti, kde potvrdil svůj úmysl pokusit se o útěk. Lékař nemocnice Litoměřice neshledal u obviněného zranění ani zdravotní stav bezprostředně ohrožující život. Následně byl obviněný eskortován zpět do vazební věznice.

Vazební věznice Liberec

Dne 9. 12. 2024 během navádění na vycházkový dvůr obviněný, pohybující se o berlích, zakopl a spadl ze schodiště. Neprodleně byl předveden na zdravotní středisko vazební věznice, kde bylo rozhodnuto o nutnosti vyšetření v civilním zdravotnickém zařízení. Byla realizována mimořádná zdravotní eskorta obviněného do civilního zdravotnického zařízení. Obviněnému bylo z důvodu pohybu o berlích upraveno nasazení poutacího opasku s pouty a dále mu byly přiloženy předváděcí řetízky. Po odchodu z ordinace se obviněný pokusil vytrhnout příslušníkovi z předváděcích řetízků. Ihned byly proti obviněnému použity hmaty, chvaty sebeobrany a obviněný byl sveden na podlahu. Následně byl eskortován zpět do vazební věznice, kde byl vyšetřen lékařem VS ČR, aniž by bylo nalezeno nějaké zranění.

V roce 2024 bylo zaznamenáno 43 případů napadení příslušníků a zaměstnanců VS ČR (případně zaměstnanců externí firmy) vězněnou osobou. Ve 40 případech byl napaden příslušník, v jednom případě zaměstnanec a ve dvou případech civilní osoba. Celkem 86 odsouzených zneužilo zařazení na nestřežené pracoviště, kdy z tohoto pracoviště odešli a bylo po nich pátráno Policií ČR. Dále jeden odsouzený zneužil volný pohyb mimo věznici při plnění pracovních úkolů, dva odsouzení zneužili volný pohyb mimo věznici v souvislosti s návštěvou, devět odsouzených zneužilo přerušení VTOS a jeden odsouzený zneužil opuštění věznice v souvislosti s programem zacházení.

3.5. Eskorty

V roce 2024 bylo eskortováno celkem 92 552 vězněných osob. Z toho systémem dálkových eskort a přímou eskortou k umístění nebo přemístění do jiné věznice nebo do zdravotnického zařízení ministerstva spravedlnosti bylo eskortováno 36 983 vězněných osob, k orgánům činným v trestním řízení 25 199 vězněných osob, za účelem vyšetření či ošetření do vězeňského nebo mimovězeňského zdravotnického zařízení 29 552 vězněných osob, z důvodu předání do ústavní nebo ochranné výchovy (léčení) a k předání (převzetí) do cizího státu bylo eskortováno 283 vězněných osob (bez leteckých eskort). Celkem 535 vězněných osob bylo v roce 2024 střeženo v mimovězeňských zdravotnických zařízeních.

V porovnání s rokem 2023 (96 960 eskortovaných osob) se v roce 2024 celkový počet eskortovaných snížil o 4 408 (4,55 %).

Podle účelu eskortní činnosti se oproti roku 2023:

- snížil o 2 410 (6,12 %) počet eskort k umístění a přemístění,
- snížil o 609 (2,36 %) počet eskort k orgánům činným v trestním řízení,
- snížil o 1 234 (4,01 %) počet eskort do zdravotnických zařízení.

Rovněž bylo provedeno celkem 189 eskort s využitím balistické výstroje v rámci zvýšených bezpečnostních opatření při eskortách s nebezpečnými vězněnými osobami.

V roce 2024 bylo realizováno celkem 18 leteckých eskort s 25 vězněnými osobami. 16 eskort bylo provedeno k předání odsouzené osoby z České republiky, a to do šesti států, z toho jedna eskorta s jednou odsouzenou osobou byla realizována do Belgie, Nizozemska a Maďarska, jedna eskorta se dvěma odsouzenými osobami do Litvy, tři eskorty s pěti odsouzenými osobami do Bulharska a devět eskort s 13 odsouzenými osobami do Rumunska. Dvě eskorty byly provedeny k převzetí odsouzené osoby z cizího státu do České republiky, a to ze dvou států, jedna eskorta s jednou odsouzenou osobou byla realizována z Japonska a jedna eskorta s jednou odsouzenou osobou ze Srí Lanky. Všechny eskorty se odehrály bez komplikací. V porovnání s rokem 2023 se zvýšil počet letecky eskortovaných odsouzených o tři. Na realizaci většiny leteckých eskort se podíleli instruktoři – metodici služební přípravy a výcviku se svými týmy.

VS ČR v roce 2017 dokončila ve všech věznicích instalaci zařízení umožňující soudní jednání s vězněnými osobami prostřednictvím videokonferencí. V roce 2024 bylo evidováno celkem 9 263 uskutečněných videokonferencí. Využitím videokonferencí byla vyčíslena úspora nákladů na dopravu a střežení vězněných osob v celkové výši 8 166 797 Kč (na dopravu činila 1 825 660 Kč a na střežení 6 341 137 Kč). V porovnání s rokem 2023 (8 825 uskutečněných videokonferencí) se v roce 2024 celkový počet videokonferencí zvýšil o 438 (4,96 %), což činí pokles nákladů na dopravu a střežení o 32 461 Kč (0,4 %).

3.6. Služební kynologie

Součástí vězeňské stráže je výkon služby se služebními psy. VS ČR disponovala v roce 2024 272 služebními psy. Z tohoto počtu bylo 112 služebních psů určeno pro oblast obrany a ochrany (zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti) a 88 psů bylo určeno pro detekci a odhalování OPL. Ve fázi přípravy (výcviku) bylo 47 psů a 25 psů bylo ze zdravotních důvodů či stáří neschopno výkonu služby.

Dnem 1. ledna 2024 nabyla účinnosti realizační dohoda mezi VS ČR a Armádou ČR o spolupráci ve věcech poskytování veterinární péče. Cílem je zvýšit úroveň

veterinární péče poskytované služebními psy a optimalizovat náklady na tuto péči.

VS ČR nadále spolupracuje s Českou zemědělskou univerzitou na projektu *Detekce pachových markerů metodami analytické chemie a jejich využití ve výcviku služebních psů*. V návaznosti na grant získaný z ministerstva vnitra bude realizována izolace pachu mobilních telefonů, na jejímž základě lze očekávat zjednodušení a zkvalitnění výcviku v oblasti speciální kynologie a zvýšení pravděpodobnosti nálezů mobilních telefonů ve věznicích. Dále s uvedenou univerzitou pokračuje spolupráce v oblasti detekce různých druhů (odrůd) marihuany s různým množstvím účinné látky. VS ČR na určeném vzorku pomocí služebních psů zjišťovala, zda jsou schopni detekovat různou hladinu THC jednotlivých vzorků. Poskytnutá marihuana je v průběhu pilotního projektu ponechána VS ČR k dalšímu výcviku psů. Jedná se o deset vzorků o váze 5 g pěti druhů marihuany (celkem 250 g), které byly rozděleny do organizačních jednotek.

V rámci realizovaného projektu požádala univerzita o možnost publikace do odborných – vědeckých materiálů. Badatelům univerzity tak byla poskytnuta možnost realizace odborné praxe ve zřízených výcvikových střediscích služební kynologie VS ČR.

3.7. Justiční stráž

Hlavním úkolem justiční stráže je zajišťování pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti ČR. K 31. prosinci 2024 činil celkový počet systemizovaných služebních míst justiční stráže 1075, a to včetně deseti služebních míst vedoucích oddělení justiční stráže a deseti služebních míst zástupců vedoucích oddělení justiční stráže. Celkový počet místních jednotek justiční stráže je 102 s tím, že u 33 jednotek je služba vykonávána v nepřetržitém režimu a 69 jednotek justiční stráž zajišťuje výkon služby zejména v pracovní době soudu, v pracovních dnech s určeným časovým přesahem podle potřeb konkrétního soudu a státního zastupitelství.

3.8. Personální zajištění

V personální oblasti vězeňské stráže se dlouhodobě nedaří naplňovat systemizovaná služební místa, a to prakticky ve všech organizačních jednotkách. Nicméně i v roce 2024 bylo za účelem zajištění plnění služebních úkolů v 11 věznicích využito možnosti převelení příslušníků z ostatních věznic. Týkalo se to následujících věznic či vazebních věznic: Horní Slavkov, Jiřice, Kynšperk nad Ohří, Nové Sedlo, Oráčov, Plzeň, Praha Pankrác, Praha Ruzyně, Rýnovice, Valdice a Vinařice.

V působnosti justiční stráže byla celková neobsazenost okolo osmi procent, kdy nejhorší personální situace je ve věznicích v oblasti Praha Pankrác, a v oblasti Praha Ruzyně; v ostatních oblastech je personální situace relativně stabilizovaná. I přes tuto částečně neuspokojivou personální situaci v řadách příslušníků justiční

strážce nebyla ohrožena bezpečnost ani pořádek v justičních objektech a v jiných místech jejich činnosti.

4. Zdravotnictví

4.1. Poskytování zdravotních služeb

Vězeňská služba České republiky má ze zákona povinnost poskytovat zdravotní služby ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence, osobám ve výkonu trestu odnětí svobody a také příslušníkům a občanským zaměstnancům vězeňské služby. Zdravotní služby nad rozsah těch, které jsou uvedeny v oprávnění, se v případě potřeby zabezpečují u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb.

Organizace zdravotních služeb poskytovaných Vězeňskou službou ČR se proti předchozímu roku zásadním způsobem změnila. Rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 18. září 2023 byla s účinností od 1. ledna 2024 zřízena příspěvková organizace Zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti za účelem poskytování a zabezpečování zdravotních služeb vězněným osobám a dále příslušníkům a zaměstnancům Vězeňské služby ČR, přičemž tyto činnosti vykonává ZZMS v objektech Vězeňské služby ČR. Do působnosti ZZMS tak v celém rozsahu přešly ke dni 1. 4. 2024 obě vězeňské nemocnice včetně své poliklinické části zřízené ve Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno a Vazební věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác. Od 1. dubna 2025 budou do ZZMS převedena i všechna zdravotnická střediska zřízená v jednotlivých organizačních jednotkách VS ČR.

Z uvedeného vyplývá, že v průběhu roku poskytovala Vězeňská služba ČR především ambulantní zdravotní služby. Lůžková péče byla, s výjimkou prvního kvartálu zajišťována v ZZMS, což se nevyhnutelně dotýká i rozsahu a podoby dat prezentovaných v této zprávě.

Každá z věznic, které v roce 2024 nebyly dotčeny transformací zdravotnické služby, disponuje zdravotnickým střediskem, v němž jsou poskytovány zdravotní služby v ambulantní formě. Klientelu zdravotnických středisek tvoří především vězněné osoby – velikost této populace je dána aktuální obsazeností věznic. Počet pacientů registrovaných z řad zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby ČR je relativně nízký, přičemž registrace nových pacientů zpravidla není.

Na každém zdravotnickém středisku poskytuje primární péči praktický lékař a ve většině věznic je poskytována i stomatologická péče prostřednictvím zubního lékaře. Ve věznicích, kde jsou umístěny ženy, je poskytována nebo zajištěna gynekologická péče. Další odborné zdravotní služby jsou ve zdravotnických střediscích poskytovány v souladu s potřebami Vězeňské služby ČR a s přihlédnutím jednak k dostupnosti mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb, jednak s ohledem k současným možnostem personálně zabezpečit

jednotlivé zdravotnické odbornosti v rozsahu vyžadovaném platnou zdravotnickou legislativou.

Dále Vězeňská služba ČR, jakožto zaměstnavatel, ve svých zdravotnických zařízeních poskytuje pracovnělékařské služby zaměstnancům, příslušníkům a odsouzeným osobám zařazeným do práce.

Jako součást zdravotních služeb poskytuje Vězeňská služba ČR také ochranné léčení, a to ve specializovaných oddílech pro výkon ochranného léčení zřízených ve

- Věznici Znojmo (protitoxikomanické),
- Věznici Rýnovice (protitoxikomanické a protialkoholní),
- Věznici Kuřim (sexuologické),
- Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava (protitoxikomanické, protialkoholní, pro patologické hráčství).
- Vazební věznici Heřmanice (protialkoholní),
- Věznici Ostrov nad Ohří (protialkoholní).

Celková kapacita specializovaných oddílů pro výkon ochranného léčení se stabilizovala na celkovém počtu 180 míst (celkový počet osob absolvujících ochranné léčení je determinován počtem míst a dobou léčení nutnou k dosažení terapeutických cílů).

Zdravotnická střediska se v souladu se svým posláním soustředí především na poskytování zdravotních služeb léčebně-preventivního charakteru. Podstatnou součástí jejich činnosti jsou však i medicínsko-právní výkony, nesouvisející bezprostředně s aktuálním zdravotním stavem vězněných osob. Medicínsko-právní úkony jsou prováděny na základě platných právních předpisů pro oprávněné osoby na vyžádání (jde o výkony, jako jsou vstupní zdravotní prohlídky při nástupu do vazby nebo výkonu trestu, testování přítomnosti návykových látek v těle atd.). Vzhledem k tomu, že tyto výkony spotřebovávají významnou část zdravotnických kapacit, představují medicínsko-právní výkony pro zdravotnickou službu výraznou zátěž. Další nemedicínskou zátěž představuje i agenda stížností a žádostí vězněných osob. Počet různých stížností a žádostí směřovaných na zdravotnickou službu je vyšší než u mimovězeňských poskytovatelů zdravotních služeb. Ve většině případů jde přitom o stížností neopodstatněné, takže ve svém důsledku tato agenda neefektivním způsobem spotřebovává další kapacity zdravotnické služby vězeňské služby.

4.1.1. Poskytování zdravotních služeb vězněným osobám

Vzhledem k výše popsané změně v organizaci a poskytování zdravotních služeb vězněným osobám není možné bezprostředně srovnávat data za rok 2024 s předchozím obdobím, protože nezahrnují výsledky ze ZZMS. Teoreticky je tedy možné očekávat pokles ve všech sledovaných parametrech. Z tohoto hlediska je zajímavé, že počet odborných vyšetření mimo zdravotnická zařízení Vězeňské

služby ČR je prakticky stejný jako v roce 2023 (23 358 oproti 23 644). Výrazným způsobem se nezměnil ani počet dispenzarizovaných vězněných osob (11 883 oproti 12 377). V roce 2024 byl hlášen i přibližně stejný počet úmrtí jako v předchozím roce (57 oproti 53). Velmi podobné jsou hlášené počty HIV+ osob v českých věznicích v letech 2024 a 2023 (55 oproti 58).

I v roce 2024 přetrvávala praxe některých mimovězeňských poskytovatelů stomatologické péče neposkytovat Vězeňské službě ČR potřebná data, která by mohla být vykázána jako zajištěná stomatologická péče. Uváděné číslo o počtu stomatologických vyšetření a ošetření je tak podhodnoceno.

Vzhledem k asociaci mezi konzumací drog a řadou dalších společensky negativních jevů, uplatňujících se i ve vězeňství, sleduje Vězeňská služba ČR počty drogově závislých mezi vězněnými osobami. V roce 2024 jich ve věznicích pobývalo opět o něco více než v předchozím roce (14 402 oproti 13 052). Jde tedy jasně o výrazně nadproporcionální zastoupení uživatelů drog mezi vězněnými osobami. Navíc se podíl drogově závislých osob a uživatelů drog ve věznicích dlouhodobě zvyšuje.

Stále přetrvává relativně dobrá situace, pokud jde o odhad prevalence HIV+/AIDS případů ve věznicích. V roce 2024 prošlo věznicemi Vězeňské služby ČR celkem 55 případů. (Vzhledem k anonymitě údajů je reálný počet HIV+ osob s největší pravděpodobností nižší, protože při přesunu vězně z jedné věznice do druhé v průběhu jednoho kalendářního roku může dojít k hlášení stejného případu opakovaně, v důsledku čehož je celkový počet hlášených případů nadhodnocený. Prevalenci HIV+ není možné odhadovat ani jako prostý součet pozorování výskytu HIV/AIDS ve věznicích v prvním a druhém pololetí, hlášeného v rámci Národního programu prevence HIV/AIDS. Meziročně se hlášený počet případů prakticky nezměnil (55 oproti 58 případů).

Vězněné osoby provedly v roce 2024 celkem 542 pokusů o sebepoškození, což znamená snížení ve srovnání s předchozím rokem. Není však jasné, jde-li o přibližný návrat k počtům například z roku 2022 nebo pouhý důsledek transformace vězeňského zdravotnictví.

4.1.2. Poskytování lůžkové péče vězněným osobám ve zdravotnických zařízeních VS ČR

V důsledku transformace vězeňského zdravotnictví pozbyla Vězeňská služba ČR lůžková zdravotnická zařízení při vazebních věznicích a ústavech pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác a Brno. Nemocniční péči pro vězněné osoby proto zajišťovala Zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti ČR a u dalších mimovězeňských poskytovatelů nemocniční péče. Celkem bylo v roce 2024 hospitalizováno 1 357 vězněných osob, což je podstatně méně než v roce 2023, kdy bylo hospitalizováno 2 842 vězněných osob. Počty hospitalizovaných se tak přiblížily k počtům zaznamenaným v letech 2020 až 2022.

4.2. Detenční ústavy

Detenční ústavy jsou zřízeny při Vazební věznici Brno, Věznici Opava a ke dni 14. ledna 2022 se nově otevřel třetí detenční ústav při Vazební věznici Praha Pankrác, který byl však v souvislosti s personální nedostatečností v průběhu roku 2024 prozatímně zakonzervován. V důsledku transformace vězeňského zdravotnictví a přesunutí zdravotních služeb z vazebních věznic a ústavů pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác a Brno na zdravotnická zařízení ministerstva spravedlnosti, poskytovala Vězeňská služba ČR zdravotní služby související s výkonem zabezpečovací detence pouze v ústavu při Věznici Opava. Ačkoliv zde stoupl počet chovanců z 47 v roce 2023 na 60 v roce 2024, objem poskytnuté péče v roce 2024 je obdobný jako v předchozím roce.

4.3. Problematika HIV/AIDS

Vyšetření vězněných osob na HIV/AIDS jsou prováděna v souladu s obecně závaznými předpisy a v plném souladu s lékařskou etikou, tedy není možné provádět bez výslovného souhlasu vyšetřované osoby s výjimkou situací předpokládaných zákonem. V případě pozitivního nálezu je ošetřující lékař zdravotnické služby Vězeňské služby ČR osobou, která je povinna provést poučení pacienta; vlastní léčba je pak zajišťována ve spolupráci s mimovězeňskými odbornými pracovišti, neboť zdravotnická služba Vězeňské služby ČR nemá k poskytování této péče odpovídající personální vybavení.

V průběhu roku 2024 poskytli zdravotničtí pracovníci Vězeňské služby ČR v rámci prevence HIV/AIDS poradenství 1 310 vězněným osobám (1076 mužům, 234 ženám). Serologické vyšetření bylo zajištěno pro 1 082 osob (944 mužů, 138 žen). Nově byla seropozitivita na HIV zjištěna u šesti mužů (jeden obviněný, pět odsouzených). Celkem bylo vězněno 80 osob infikovaných HIV (71 muži, devět žen). Léčeno antivirotiky bylo 77 vězněných osob (71 mužů, šest žen). Nově byla ve věznicích zahájena antivirotická terapie u osmi vězněných mužů.

4.4. Úmrtí vězněných osob

Počet osob, které zemřely v průběhu výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody, eventuálně výkonu zabezpečovací detence v průběhu roce 2024, je 57 vězněných osob, což je méně než v roce 2023, kdy zemřelo 66 vězněných osob. Počet dokonaných sebevražd v roce 2024 poklesl ve srovnání s předchozím rokem (25 případů) na 16 případů a vrátil se tak k hodnotám pozorovaným před rokem 2023. Počet úmrtí na polymorbiditu, tedy šest případů, je stejný jako v roce 2023.

5. Personalistika

V důsledku realizace úsporných vládních opatření od 1. ledna 2024 (redukce 158 služebních a 98 pracovních míst) neobsazenost systemizovaných míst ve Vězeňské službě ČR v začátku roku 2024 prudce klesla, ale v průběhu roku se opět navýšila a v závěru roku dosahovala stejných nebo vyšších počtů než před redukcí. Skutečné počty zaměstnanců a příslušníků, kteří zajišťují plnění úkolů Vězeňské služby ČR, tedy opět i v roce 2024 klesaly. Ze statistik vyplývá, že celkový

průměrný skutečný počet zaměstnanců od roku 2020 stále klesá a v současné době je nižší o 438 příslušníků a 183 občanských zaměstnanců, a to i po odečtu zaměstnanců převedených pod Zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti ČR.

Vývoj nepříznivé personální situace si v roce 2024 vyžádal několik opatření, například pozastavení výkonu zabezpečovací detence ve Vazební věznici Praha Pankrác, a vyvolal mnoho mimořádných jednání za účelem navýšení finančních prostředků pro potřeby Vězeňské služby ČR k navýšení objemu náborových příspěvků, stabilizačních příplatků a systému pobídkového odměňování. Dále byl rozšířen pilotní projekt převedení pracovníků odborného zacházení, konkrétně psychologů, do služebního poměru. Cílem tohoto záměru je stabilizace personálu v oblasti odborného zacházení. Mimořádná opatření se realizovala od července 2024 a jejich dopady se začaly projevovat již v říjnu, kdy začaly počty přijetí převyšovat počty skončení. Tento trend přetrvává doposud, personální situace se pozvolna zlepšuje a jednoznačně přispívá ke stabilizaci personálu.

Společně s mimořádnými opatřeními se prováděla i usilovná náborová činnost, která se dařila zejména u uchazečů do pracovního poměru, kdy se podařilo přijmout více uchazečů než v roce 2023. Vzhledem k stále problematičtějšímu získávání nových zájemců o službu a práci v bezpečnostních sborech se náborová činnost projevila jako úspěšná. Personalisté maximálně využívali všechny dostupné nástroje a intenzivně a cíleně inzerovali a prezentovali se zaměřením na benefity, poskytování náborového příspěvku a stabilizačního příplatku.

Samotná náborová činnost ale nevyřeší personální nedostatečnost a zvýšené počty skončení služebního a pracovního poměru. Prioritou se jednoznačně stala stabilizace stávajících zaměstnanců s optimální přirozenou fluktuací, která je ve Vězeňské službě ČR vysoko překročena, a to zejména u zaměstnanců v pracovním poměru. Za optimální se považuje fluktuace mezi pěti až sedmi procenty, přičemž fluktuace ve Vězeňské službě ČR v roce 2024 dosáhla u služebních míst 10,1 % a u pracovních míst 14,4 %. Nejvyšší fluktuaci zaměstnanců zaznamenaly v roce 2024 Vazební věznice Praha Pankrác a Věznice Plzeň a Oráčov.

5.1. Početní stavy vězeňské služby

Počet plánovaných služebních míst se od 1. ledna 2024 na základě usnesení vlády snížil o 158 služebních míst, a to z 7 522 na 7 364. V průběhu roku 2024 se tento počet již neměnil. Počet plánovaných pracovních míst se od 1. ledna 2024 snížil o 98 míst z 4 387 na 4 289, a to z důvodu implementace vládního úsporného balíčku a převodu pracovních míst do ZZ MS. V průběhu roku 2024 se počet pracovních míst dále snižoval, a to zejména z důvodu převodu míst pro ZZ MS na celkový počet 4 102 pracovních míst.

Neobsazenost služebních míst se v průběhu roku 2024 pohybovala od 8,7 % do 10,3 %, což představovalo navýšení z 640,8 neobsazených míst v lednu na 760,6 neobsazených míst v prosinci. Ke zhoršení personální situace služebních míst je navíc nutné podotknout, že procenta neobsazenosti jsou ovlivňována i změnami počtu plánovaných míst. Pokud by od 1. ledna 2024 nebyl snížen počet

plánovaných míst o 158, procento neobsazenosti by se na začátku roku 2024 pohybovalo na hranici přesahující deset procent. To dokládají statistické údaje, ze kterých vyplývá, že průměrný skutečný počet příslušníků zajišťujících plnění úkolů VS ČR se stále snižuje, v roce 2024 byl o 95 nižší než v roce 2023 (v roce 2023 byl počet o 156 nižší než v roce 2022).

5.2. Nábor a výběrová řízení

V roce 2024 bylo k VS ČR přijato do služebního poměru celkem 538 nových příslušníků, což je o 30 méně než v roce 2023. I když je počet přijetí nižší, lze konstatovat, že náborová činnost byla úspěšná, zejména vzhledem k stále problematičtějšímu získávání nových zájemců o službu v bezpečnostních sborech obecně. Nejvyšší počty přijetí do služebního poměru a nejúspěšnější náborovou činnost v roce 2024 zaznamenala Vazební věznice a ÚpVZD Brno, Vazební věznice Ostrava, Věznice Ostrov, Věznice Pardubice a Věznice Plzeň.

Služební poměr u VS ČR v roce 2024 ukončilo celkem 672 příslušníků, což je významně více než v roce 2023 (o 248 více). Vysoký počet ukončení služebního poměru se přiblížil kritické situaci z roku 2022, kdy služební poměr ukončilo 843 příslušníků. Počty skončení v roce 2024 byly ovlivněny vysokým počtem skončení služebního poměru příslušníků, kteří strávili ve výkonu služby 15 a více let, a měli tak nárok na výsluhový příspěvek. Těch bylo 66 %; stále ale bylo i vysoké procento příslušníků, kteří strávili ve výkonu služby dobu do tří let, těch bylo 19 %. Služební poměr končili příslušníci zejména z důvodů přetíženosti (výkon služby za chybějící příslušníky), a tím omezení rodinného a osobního života nebo nedostatku finančních prostředků na zajištění rodinného života, a to vše ve spojení se zvyšujícími se riziky ohrožení při výkonu služby. Mezi organizační jednotky s nejvyšším počtem skončení služebního poměru v roce 2024 patřily Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác, Věznice Plzeň a Vazební věznice a ÚpVZD Brno.

Náborová kampaň se inzeruje také na internetových portálech pracovních agentur. Tato inzerce je propojena s kariérními stránkami Vězeňské služby ČR a to zajišťuje kampani celorepublikový dosah. Organizační jednotky Vězeňské služby ČR mají o zveřejňování této inzerce velký zájem. Náborová kampaň se dále provádí na prezentačních akcích Vězeňské služby ČR, na mezinárodních konferencích a veletrzích a na regionálních burzách práce. K obsazování volných služebních míst je využíváno kromě klasického náboru institutu výběrových řízení.

5.2.1. Náborový příspěvek

Vězeňská služba ČR využívá s účinností od 1. 1. 2018 pro usnadnění náboru náborový příspěvek určený nově přijatým příslušníkům. Náborový příspěvek byl stanoven všem organizačním jednotkám ve výši 150 000, 100 000 a 75 000 korun. Od 1. července 2024 byl náborový příspěvek stanoven pro všechny organizační jednotky ve stejné výši, a to 150 000 korun.

V období od 1. 1. 2018 do současné doby byl náborový příspěvek vyplacen celkem 2 512 příslušníkům v celkové hodnotě 254 399 783 korun. Dalším 251 přijatým příslušníkům nebyl náborový příspěvek přiznán a v 339 případech musel být

náborový příspěvek vrácen z důvodu předčasného skončení služebního poměru. Možnosti přiznávání náborového příspěvku využívají všechny organizační jednotky. V roce 2024 byl náborový příspěvek vyplacen 508 příslušníkům po zkušební době; celkem bylo čerpáno 48 485 469 korun. Dalších 447 příslušníků, kteří byli přijati do služebního poměru v roce 2024, získalo náborový příspěvek po zkušební době v roce 2025. Je zřejmé, že náborový příspěvek je efektivním motivačním prvkem při náboru do služebního poměru.

5.2.2. Neobsazená pracovní místa

Vývoj neobsazenosti systemizovaných pracovních míst se během roku 2024 pohyboval od 4,7 % do pěti procent, což představovalo nepatrný nárůst z 201,5 neobsazených míst v lednu na 205,5 neobsazených míst v prosinci. V roce 2024 bylo do pracovního poměru přijato celkem 471 nových zaměstnanců. V porovnání s rokem 2023 je to o 17 více, což dokládá efektivní náborovou činnost i při vysoké konkurenci nabídek na trhu práce v ČR. Nejpočetnější skupinou v neobsazených místech jsou stále místa odborných zaměstnanců. V roce 2024 se po jednáních s ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem spravedlnosti podařilo rozšířit pilotní projekt převedení míst odborných zaměstnanců, a to psychologů, do služebního poměru. Současně se podařilo navýšit počty systemizovaných míst vychovatelů a speciálních pedagogů. V současné době je ve Vězeňské službě ČR systemizováno celkem 62 služebních míst odborných zaměstnanců. Nejvyšší počty přijetí do pracovního poměru a nejúspěšnější náborovou činnost v roce 2024 zaznamenaly organizační jednotky Věznice Plzeň, Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác, Vazební věznice Praha Ruzyně a Věznice Rapotice.

Počet skončení pracovního poměru v roce 2024 dosáhl celkového počtu 568, přičemž do tohoto počtu nejsou zahrnuta místa převedená do ZZ MS. V porovnání s rokem 2023 je počet skončení o 70 míst vyšší. Uvedené souvisí i se zvýšenou fluktuací občanských zaměstnanců, která v roce 2024 přesáhla 14% hranici (v předchozích letech se pohybovala kolem 12 %). Nejčastějšími důvody skončení pracovního poměru bylo nízké platové ohodnocení v kombinaci s riziky a omezeními spojenými s výkonem práce v objektech Vězeňské služby ČR. Mezi organizační jednotky s nejvyšším počtem skončení pracovního poměru v roce 2024 patřily Věznice Plzeň, Vazební věznice a ÚpVZD Praha Pankrác a Vazební věznice Praha Ruzyně.

5.3. Genderová vyváženost

Rovný přístup, rovné šance a nediskriminační principy chápe Vězeňská služba ČR jako správnou a řádnou cestu dnešní společnosti. Z tohoto důvodu věnuje dlouhodobě pozornost prosazování rovných příležitostí žen a mužů. Sboru se taktéž daří formovat podmínky pro rovný přístup žen a mužů k výkonu práce a služby, k odměňování za kvalitně odvedenou práci, zvyšování a prohlubování vzdělání zaměstnanců a příslušníků a v neposlední řadě benefitům, které vycházejí z uzavřené kolektivní smlouvy a kolektivní dohody.

Ve Vězeňské službě ČR k 31. prosinci 2024 činil podíl zaměstnaných žen 30 %, což je o jedno procento vyšší podíl než v roce 2023. Podíl žen na vedoucích místech se k 31. prosinci 2024 snížil a představuje 31 %, což je oproti stejnému období v roce 2023 pokles o čtyři procenta. Anonymizované statistiky výše platů v jednotlivých platových třídách dle pohlaví nejsou ve Vězeňské službě ČR zavedeny, neboť výše platů a služebních příjmů se u obou pohlaví neliší a jsou stanoveny platovou (tarifní) tabulkou dle nařízení vlády v návaznosti na příslušné zařazení. Další složky platů (služebních příjmů), jako jsou například příplatky za vedení a zvláštní příplatky, jsou rovněž stanoveny k pracovnímu či služebnímu místu bez rozdílu, zda je na tomto místě zařazena žena, nebo muž, a to interním platovým předpisem Vězeňské služby ČR.

5.4. Vzdělání pracovníků vězeňské služby

Vzdělávání v oblasti výchovy k lidským právům a rovným příležitostem žen a mužů se ve Vězeňské službě ČR provádí u všech nově přijatých zaměstnanců, a to v rámci základní odborné přípravy pro příslušníky a občanské zaměstnance. Všichni příslušníci a zaměstnanci každoročně procházejí předepsaným vzděláváním, tedy služební a profesní přípravou.

Témata služební přípravy jsou následující:

- Střelecká příprava a ostré školní střelby
- Tělesná příprava
- Sebeobrana a použití donucovacích prostředků
- Taktika a provedení služebního zákroku pod jednotným velením
- Znalosti právních a vnitřních předpisů upravujících výkon služby
- Činnost vrchního inspektora strážní služby při řešení zadané modelové situace – mimořádné události nebo vyhlášeného stupně krizového stavu
- Taktika a provedení eskort nebezpečných osob
- Pořadová příprava
- Problematika provádění důkladných osobních prohlídek

Témata profesní přípravy jsou následující:

- Bezpečnost práce
- Protipožární příprava
- Zdravotnická příprava
- Zásady efektivní komunikace s vězněnými osobami, mimořádné události a péče o zaměstnance
- Znalosti právních a vnitřních předpisů upravujících výkon práce

- Problematika organizovaného zločinu, extremismu a terorismu, ochrany informací, zajištění místa trestného činu a posilování právního vědomí (korupce, nedovolené styky)
- Drogová problematika, trestné činy spojené s drogovou problematikou
- Povinnosti příslušníků a zaměstnanců při realizaci plánu vyrozumění a svozu, řešení mimořádných událostí, vyhlášení krizových stavů a činnost krizového štábu
- Vzdělávání v oblastech ochrany životního prostředí
- Předcházení průniku nepovolených předmětů do střežených objektů
- Komunikace s osobami vstupujícími do střežených objektů, profesní etika
- Finanční gramotnost
- Prevence sebevražedného jednání vězněných osob

Zaměstnanci mají dále možnost absolvovat různé výukové, vzdělávací a sebevzdělávací kurzy pořádané Akademií Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem či vzdělávacími agenturami. Ke zvýšení kvalifikace mají příslušníci i občanští zaměstnanci možnost studia na Policejní akademii ČR formou kombinovaného studia. Významnou součástí personální strategie a praxe v rámci řízení lidských zdrojů Vězeňské služby ČR je koordinace celoživotního vzdělávání vězeňského personálu. V roce 2024 úroveň vzdělanosti zaměstnanců s dosaženým vysokoškolským vzděláním se procentuálně pohybuje téměř na stejné úrovni, oproti předchozímu roku zaznamenala v magisterském i v bakalářském studijním programu mírný pokles. Trvale nejsilnější skupinou zaměstnanců jsou zaměstnanci se středním vzděláním s maturitou.

5.5. Ozdravné pobyty

Jednou ze základních oblastí péče o příslušníky je zabezpečování ozdravných pobytů. Tyto pobyty formou tělesných rehabilitačních aktivit a tělesných rehabilitačních aktivit s léčebnou rehabilitací jsou realizovány v rekreačních zařízeních Vězeňské služby ČR – v zotavovných Přední Labská, Pracov a Praha a rehabilitačním středisku Věznice Valdice. Kromě toho je k dispozici i forma lázeňské léčebně rehabilitační péče. Nejpočetněji zastoupenou skupinou ozdravných pobytů byla v roce 2024 obdobně jako v letech předešlých forma tělesných rehabilitačních aktivit. Forma ozdravného pobytu na základě individuálního plánu byla v roce 2024 realizována v případě 18 příslušníků ze závažných důvodů se souhlasem generálního ředitele Vězeňské služby ČR.

6. Logistika

6.1. Materiálně-technické zabezpečení a služby

Oddělení materiálně-technického zabezpečení a služeb zajišťuje ve své hlavní činnosti čtyři úseky, a to vystrojování příslušníků, vystrojování vězněných osob, vyzbrojování příslušníků a stravování zaměstnanců a vězněných osob.

Výstrojní součástky

V roce 2024 se realizovalo velké množství veřejných zakázek na dodávky výstroje pro příslušníky a vězněné osoby. Podařilo se uzavřít rámcovou dohodu na služební obuv. Ostatní výstrojní součástky pro příslušníky jsou do výstrojní výdejný průběžně dodávány. Na konci roku 2024 byly do skladu dodány pantofle pro vězněné osoby a příkrývky.

Výzbrojní služba

V roce 2024 se podařilo předzásobit municí. I přes mimořádnou bezpečnostní situaci byly naplněny požadované dodávky munice.

Stravování

Referáty stravování a výživy zajišťují celodenní stravování zhruba pro 19 600 stravovaných vězněných osob. Z tohoto celkového počtu připadá 14,4 % stravy pro vězněné osoby s léčebnou výživou a tři procenta stravy pro strážníky s jinými stravovacími návyky. V zaměstnaneckých kuchyních připraví referáty stravování a výživy průměrně denně 2 920 obědů, 246 večeří a 151 druhých večeří. Od ledna 2021 do října 2024 se nákupní ceny potravin zvýšily o 31,95 %.

6. 2. Automobilní služby

Přehled dopravních prostředků vězeňské služby, počet dopravních prostředků a motorové techniky v roce 2024:

Technika	počet	Průměrné stáří
Dopravní prostředky celkem	668	9,6 let
Civilní vozidla	459	9,1 let
K eskortní přepravě	209	10 let
Eskortní autobusy	46	9,7 let
Eskortní sanitky	54	8,8 let
Eskortní střední LT	84	11,1 let
Eskortní malá	25	9,4 let

V roce 2024 se stalo 67 nehod, při kterých byly způsobeny škody na majetku ve výši 2,4 milionu korun.

V roce 2024 byla pořízena tato vozidla:

Bezúplatný převod – Škoda Octavia 1,4	1 ks	4 648,98 Kč
Bezúplatný převod – Škoda Superb 2,0D 4x4	1 ks	195 336,34 Kč
Celkem	2 ks	199 985,32 Kč

Bezúplatný převod – Škoda Octavia 1,4	1 ks	4 648,98 Kč
Bezúplatný převod – Škoda Superb 2,0D 4x4	1 ks	195 336,34 Kč
Celkem	2 ks	199 985,32 Kč
Bezúplatný převod – Škoda Octavia 1,4	1 ks	4 648,98 Kč

6.4. Veřejné zakázky

Odbor logistiky vypracoval v roce 2024 podklady k celkem dvanácti nadlimitním veřejným zakázkám, které byly dále předány k jejich dalšímu zpracování do oddělení veřejných zakázek odboru veřejných zakázek a EU fondů o celkové předpokládané hodnotě bezmála ve výši 359 mil Kč bez DPH. Odbor logistiky dále úspěšně realizoval 17 veřejných zakázek malého rozsahu o celkové předpokládané hodnotě ve výši 31,4 mil Kč bez DPH (včetně jedné veřejné zakázky na stavební práce). Kromě toho se v roce 2024 realizovalo také několik veřejných zakázek s předpokládanou hodnotou veřejné zakázky do 500 tis Kč bez DPH formou poptávkového řízení, tedy oslovením nejméně tří možných dodavatelů k podání cenové nabídky na předmět veřejné zakázky. Šlo například o podpis rámcové dohody na poskytování servisních služeb pro osobní vozidla ve výši 500 000,- Kč bez DPH nebo zajištění školení pro řidiče referenty s předpokládanou hodnotou bezmála 50 000,- korun bez DPH.

7. Kontrolní činnost

7.1. Stížnosti

V roce 2024 bylo prošetřeno a uzavřeno celkem 776 stížností. Proti předchozímu roku byl zaznamenán pokles počtu vyřízených stížností o 177 podání, což činí pokles o 18,6 %. Počet stížností důvodných, částečně důvodných a důvodných z objektivních příčin nebo nezaviněných Vězeňskou službou ČR se meziročně snížil, a to z 58 na 34, přičemž se snížilo i jejich procentní zastoupení z 6,1 % na 4,4 %.

7.1.1. Stížnosti vězněných osob

Ve sledovaném období byl zaznamenán pokles stavu vězněných osob, a to z 19 569 (k 31.12.2023) na 19 430 (k 31.12.2024), tedy o 139 vězňů, což tvoří 0,7 %. Celkový počet stížností této kategorie se také snížil, a to z 927 na 754, což je o 173 méně než v předchozím období, což činí 18,7 %. Počet stížností s prvky důvodnosti se taktéž snížil, a to z 48 na 32, přičemž se snížilo i jejich procentní zastoupení, a to z 5,2 na 4,2 %. Z tohoto celkového počtu bylo sedm stížností vyhodnoceno jako důvodných, 23 jako částečně důvodných a dvě jako důvodné z objektivních příčin nebo nezaviněné Vězeňskou službou ČR.

7.1.2. Stížnosti ostatních osob

U stížností ostatních osob byl zaznamenán pokles o čtyři stížnosti, a to z 26 na 22, tj. o 15,4 %. Z tohoto celkového počtu byly dvě stížnosti vyhodnoceny jako důvodné.

7.2. Trestná činnost příslušníků a zaměstnanců VS ČR

Pověřené orgány VS ČR trestnou činnost příslušníků a občanských zaměstnanců VS ČR neprověřují, neboť s účinností od 1. 1. 2012 vznikla Generální inspekce bezpečnostních sborů ČR, která vyhledává, odhaluje, prověřuje a vyšetřuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník nebo občanský zaměstnanec VS ČR, pokud byl trestný čin spáchán v souvislosti s plněním jeho služebních nebo pracovních úkolů. Pověřené orgány VS ČR prověřují skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je vězněná osoba, pokud trestný čin byl spáchán ve věznici, a dále se ve spolupráci s generální inspekcí bezpečnostních sborů podílejí na předcházení a odhalování trestné činnosti zaměstnanců VS ČR.

Vězeňská služba má tak omezený přehled o trestních řízeních s příslušníky a občanskými zaměstnanci VS ČR, neboť orgány generální inspekce mají povinnost informovat ředitele bezpečnostního sboru až při zahájení trestního stíhání (případně při sdělení podezření) jeho podřízeného příslušníka nebo občanského zaměstnance.

V roce 2024 bylo generální inspekcí bezpečnostních sborů zahájeno trestní stíhání (případně sděleno podezření) devatenácti příslušníků a čtyř občanských zaměstnanců VS ČR. V případech evidovaných v roce 2024 byli téhož roku pravomocně odsouzeni tři příslušníci VS ČR. První z příslušníků VS ČR byl pravomocně odsouzen pro trestnou činnost, která nesouvisela s výkonem služby, a to konkrétně pro trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky. Druhý z příslušníků VS ČR byl pravomocně odsouzen pro trestné činy zneužití pravomoci úřední osoby a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, kdy tyto trestné činy byly spáchány v souvislosti s výkonem služby. Třetí z příslušníků VS ČR byl odsouzen pro trestný čin výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem, který nesouvisel s výkonem služby. Na základě trestních stíhání z předchozích let bylo v roce 2024 pravomocně odsouzeno 16 zaměstnanců VS ČR (12 příslušníků a čtyři občanští zaměstnanci). V případě šesti pravomocných rozsudků se jednalo o trestné činy nesouvisející s výkonem služby. Konkrétně to byly trestné činy loupež, znásilnění, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií, krádež, úvěrový podvod, neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací, neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, ohrožení pod vlivem návykové látky, výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami

a jedy či usmrcení z nedbalosti. V případě osmi pravomocných rozsudků šlo o trestné činy, které byly spáchány v souvislosti s výkonem služby nebo zaměstnání. V daném případě to byly trestné činy útisk, podvod, ohrožení pod vlivem návykové látky, výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními

látkami a jedy, výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem, zneužití pravomoci úřední osoby, přijetí úplatku a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Ve dvou případech soud obžalované zprostil obžaloby, ve čtyřech případech rozhodl o podmíněném zastavení trestního stíhání či o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, v jednom případě bylo trestní stíhání zastaveno státním zástupcem a v pěti případech byla věc postoupena řediteli příslušné organizační jednotky pro možné spáchání přestupku. Z výše uvedeného vyplývá, že v roce 2024 bylo pravomocně odsouzeno celkem 19 zaměstnanců VS ČR, přičemž v devíti případech šlo o trestnou činnost spáchanou v souvislosti s výkonem služby.

7.4. Trestná činnost vězněných osob v objektech VS ČR

V roce 2024 bylo orgány VS ČR či Policie ČR zahájeno prověřování 1624 případů pro podezření ze spáchání trestného činu spáchaného ve věznicích, a to proti 1753 vězněným osobám. Z uvedeného počtu bylo možno ustanovit 820 konkrétních osob, u 933 osob se nepodařilo ustanovit totožnost pachatele (úkony trestního řízení byly zahájeny proti vězněné osobě – neznámému pachateli). Proti 1660 vězněným osobám byly úkony zahájeny pověřeným orgánem VS ČR, proti 93 vězněným osobám zahájily úkony orgány Policie ČR (zejména trestná činnost vězněných osob na venkovních pracovištích).

Od roku 2016 až do roku 2019 počet prověřovaných případů kontinuálně narůstal. V roce 2020 a zejména v roce 2021 naopak poklesl. Rok 2022 svými hodnotami navazuje na rok 2019, tedy na období před pandemií covidu 19. V roce 2024 lze sledovat ustálení počtu prověřování po postkovidovém nárůstu v roce 2022.

Národnost prověřovaných

Úkony trestního řízení byly zahájeny proti:

- 798 občanům České republiky,
- 7 občanům Slovenské republiky,
- 5 občanům Ukrajiny,
- 3 občanům Moldavska,
- jednomu občanovi Bulharska, Nigérie, Vietnamu, Gruzie, Ruska, Senegalu a Tuniska,
- u 933 pachatelů se nepodařilo ztotožnit národnost pachatele.

Pravomocná odsouzení vězněných osob

Za trestné činy spáchané pouze v roce 2024 bylo pravomocně odsouzeno 79 vězněných osob. Celkově, tedy i za trestnou činnost spáchanou i v předchozích letech, bylo v roce 2024 pravomocně odsouzeno nejméně 167 vězněných osob.

8. Informatika

V roce 2024 odbor informatiky Vězeňské služby ČR pokračoval v modernizaci a digitalizaci IT systémů s důrazem na rozvoj Vězeňského informačního systému (VIS), kybernetickou bezpečnost a efektivnější správu dat. Pokračoval také ve zdokonalování VIS a jeho hlubší integraci se základními registry veřejné správy, což umožnilo efektivnější sdílení a správu dat. Významným krokem byla aktualizace Bezpečnostní směrnice ICT, posílení ochrany před kybernetickými útoky a zavedení víceúrovňového ověřování přístupu.

Digitalizace vězeňské agendy přinesla další rozvoj videohovorů a řízení formou videokonferencí, což výrazně zefektivnilo komunikaci mezi odsouzenými a jejich rodinnými příslušníky, právními zástupci a dalšími institucemi. Současně se systematicky rozšiřovalo zavádění videokonferenčních sestav do vězeňských zařízení, které jsou stále častěji využívány pro soudní řízení, disciplinární projednávání či konzultace s externími subjekty. Tato opatření přispívají nejen k vyšší efektivitě procesů, ale také vedou k významným finančním úsporám snížením nutnosti eskort vězňů k soudním a jiným jednáním. V oblasti IT infrastruktury se podařilo uskutečnit automatizaci IT procesů, zavedení elektronické archivace a především významnou obměnu a doplnění serverů a diskových polí, čímž se dosáhlo zvýšení výkonu, dostupnosti a bezpečnosti dat. Současně se pracuje na rozvoji systému pro monitoring aktiv a pasiv, který umožní efektivnější správu a kontrolu IT a technické infrastruktury.

Odbor informatiky rovněž posílil spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti ČR a dalšími subjekty, čímž přispěl k harmonizaci systémů veřejné správy a implementaci evropských bezpečnostních směrnic.

10. Ekologie

10.1. Odpadové hospodářství

Ze zákona o odpadech plynou opatření, mezi něž patří aktivní předcházení vzniku odpadu, příprava k opětovnému využití, recyklace, alternativní formy recyklace, jiné využití (včetně energetického využití) a v poslední instanci, pokud to není možné, likvidace odpadu. Pověření zaměstnanci ekologové ze všech věznic a vazebních věznic bývají pravidelnými ročními školeními vzdělávání v oblasti ochrany životního prostředí, odpadového hospodářství, nakládání s nebezpečnými látkami a směsmi, v ochraně podzemních a povrchových vod a v ochraně ovzduší.

Vytříděné komodity jako například papír, železný šrot, plasty, sklo nebo biologicky rozložitelný odpad odstraňují z věznic a vazebních věznic specializované firmy. Jednotlivé firmy si platby za odstranění druhotných surovin odvíjejí od poptávky na trhu. K docílení všech opatření stále rostou poplatky za skládkování, které mají

za cíl motivovat k důslednějšímu třídění odpadu. Navyšování poplatků za skládkování zaznamenala Vězeňská služba ČR už v posledních letech. Z celkových nákladů na likvidaci odpadů představuje gastro odpad významnou částku. Cena za likvidaci zbytků ze stravovacích zařízení každoročně stoupá. V reakci na tento trend byl spuštěn pilotní projekt odboru logistiky generálního ředitelství kompostér, jehož cílem bylo snížení produkce gastro odpadu přímo na místě a podpora cirkulární ekonomiky prostřednictvím zpracování biologického odpadu. Tento projekt zároveň přispívá k plnění cílů udržitelného rozvoje a snižování emisí CO₂ spojených s přepravou a likvidací odpadu. Na rozdíl od minulých let, kdy byl kompostér hodnocen jako velmi efektivní řešení, tak v uplynulém roce se ukázalo, že pořízení dalších kompostérů není pro vězeňskou službu nejvhodnějším řešením.

10.2. Ochrana životního prostředí

Veškeré provozy, které vypouštějí do ovzduší škodlivé látky, splňují předepsané emisní limity stanovené legislativou. Pravidelný monitoring emisí zajišťuje dodržování těchto limitů a v případech, kdy se přibližují k hraničním hodnotám, jsou zdroje průběžně modernizovány. Postupná modernizace spalovacích a technologických zařízení přispívá nejen k lepší kvalitě ovzduší, ale také ke zvýšení provozní efektivity a snížení energetické náročnosti.

Věznice a vazební věznice odstraňují odpadní vodu buď vypouštěním do městské kanalizace na základě smlouvy, nebo do vlastních čistíren odpadních vod. Předčištěná voda, která se vypouští do vodoteče, splňuje zákonné normy. Odpadní vody vypouštěné do městské kanalizace musejí rovněž vyhovovat kanalizačním řádům. V některých případech jsou dešťové vody odváděny do kanalizace, což zvyšuje poplatek za odpadní vody. Pitná voda pochází buď z vodovodu, nebo z vlastních zdrojů, přičemž náklady na vodu z vodovodního řadu jsou vyšší než z vlastních zdrojů.

V oblasti životního prostředí se v roce 2024 realizovaly některé investiční akce. Revitalizují se čistírny odpadních vod ve věznici Rapotice a rekonstruují se inženýrské sítě ve Věznici Stráž pod Ralskem. Dále se plánují investiční akce, které se týkají vlivu na životní prostředí jako například rekonstrukce kanalizace, revitalizace dalších čistíren odpadních vod, které mají zlepšit čištění odpadních vod a plnění předepsaných limitů. Tyto investice přispějí ke zlepšení nakládání s vodními zdroji, snížení provozních nákladů a posílení environmentální odpovědnosti Vězeňské služby ČR.

Ve Vězeňské službě ČR se v roce 2024 nestala žádná ekologická havárie jako například únik ropných látek nebo znečištění odpadních vod, a to ani během povodňového období. V roce 2024 se uskutečnilo několik kontrol v oblasti životního prostředí ze strany kontrolních orgánů. Česká inspekce životního prostředí prováděla rutinní kontroly v Královéhradeckém kraji a nenašla při žádné kontrole pochybení.

11. Vnější vztahy

11.1. Spolupráce se sdělovacími prostředky a veřejností

Vězeňská služba České republiky se denně objevuje v médiích. Tisková sekce oddělení vnějších vztahů kanceláře generálního ředitele každý pracovní den zpracovává výťah z monitoringu, který zahrnuje výstupy z tištěných, rozhlasových, audiovizuálních i digitálních médií, včetně sociálních sítí. Tento monitoring je následně v elektronické podobě distribuován na Generální ředitelství VS ČR, do všech organizačních jednotek a na Ministerstvo spravedlnosti ČR.

Mediální monitoring sleduje 60 témat – klíčových slov – souvisejících s VS ČR. V roce 2024 bylo zaznamenáno 43 350 mediálních výstupů (včetně duplicit), což odpovídá průměrně 119 zprávám denně. Nejvyšší počet zpráv byl evidován v listopadu 2024 (4 671 zpráv), nejnižší v lednu 2024 (2 629 zpráv).

Mediální výstupy v roce 2024 pocházely nejčastěji z on-line prostoru. Mezi hlavní zdroje informování o VS ČR patří sociální sítě a hlavní centrální sdělovací prostředky. Hlavní mediální zájem se soustředil na personální otázky VS ČR v souvislosti s dlouhodobým podstavem příslušníků a zaměstnanců sboru a dále a na rozpočtovou situaci. Významnou mediální pozornost si vyžádala také témata násilí jak mezi vězněnými osobami, tak i vůči personálu, vzdělávání a zaměstnávání odsouzených a zajištění zdravotní péče. Stabilně vysoký zůstává zájem o informace o průniku nepovolených předmětů do věznic. Naopak poklesl počet dotazů na mediálně známé vězněné osoby a mimořádné události (útěky či odchody z věznic).

11.2 Veřejné akce a prezentace

VS ČR se aktivně podílí na veřejných akcích, které organizuje na centrální úrovni prostřednictvím oddělení vnějších vztahů, většinou i v součinnosti s jednotlivými organizačními jednotkami. Tyto akce mají zpravidla informační, charitativní nebo prezentační charakter. Kvůli zářijovým povodním v roce 2024 byly zrušeny tradiční Dny NATO v Ostravě a některé další akce. VS ČR aktivně pracuje na zlepšování veřejného vnímání vězeňství, což se v posledních letech pozitivně projevuje v médiích.

11.3. Publikační činnost

I v roce 2024 pokračovala vězeňská služba ve vydávání resortního odborného časopisu České vězeňství v rozsahu dvou čísel standardního rozsahu. V roce 2024 pokračovala zásadní modernizace webových stránek VS ČR i specializovaných náborových mikrostránek. Byla rozšířena vizuální atraktivita webu, implementovány nové funkcionality. Tyto kroky přispěly k efektivnější prezentaci vězeňské služby a posílily její atraktivitu pro nové uchazeče. V závěru roku oddělení vnějších vztahů kanceláře generálního ředitele připravilo tradiční propagační kalendář zaměřený tentokrát na porovnání historického a současného prostředí, vybavení a uniforem vězeňské služby.

11.4. Mezinárodní spolupráce

Cílem mezinárodní spolupráce Vězeňské služby ČR je získávání informací, výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. Je tak jedním z klíčových faktorů naplňování závazků vyplývajících z členství České republiky v mezinárodních organizacích, jako jsou Organizace spojených národů, Evropská Unie či Rada Evropy. Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězněnými osobami, Evropská vězeňská pravidla nebo jednotlivá Doporučení Rady Evropy v oblasti vězeňství jsou tak pro Vězeňskou službu ČR závaznými dokumenty. Pro výkon moderního vězeňství je proto kontakt se zahraničními partnery pro Vězeňskou službu ČR nezbytný.

1.4.1. Aktivita spojené s členstvím v EuroPris

Vězeňská služba ČR je členem Evropské asociace vězeňských služeb (EuroPris), která v roce 2024 sdružovala 41 vězeňských služeb napříč evropským kontinentem. EuroPris působí zároveň jako poradní orgán Evropské Unie a Rady Evropy pro oblast vězeňství, proto témata, kterými se zabývá, odrážejí priority stanovené těmito organizacemi. Členství v EuroPris umožňuje účast na široké škále aktivit této organizace. Jsou to především setkání expertních skupin zaměřená na specifická témata, jako jsou domácí násilí, děti vězněných rodičů, transfery vězňů dle Doporučení Rady Evropy, cizinci ve věznicích, vyhodnocování rizik a potřeb, duševní zdraví, radikalizace, vzdělávání vězňů, informační technologie ve vězeňství či výzkum v oblasti vězeňství. Expertní skupiny jsou menší pracovní tělesa složená z odborníků jednotlivých vězeňských služeb pro dané oblasti. Výstupy z expertních skupin jsou pak prezentovány na mezinárodních seminářích, kterých se mohou účastnit zástupci všech členských vězeňských služeb i dalších relevantních organizací. Každoročně EuroPris pořádá výroční zasedání (Annual General Meeting), kde členské organizace hlasují o budoucím směřování a diskutují aktuální témata trestní justice. Výměna informací a příkladů dobré praxe je možná také cestou dotazníkového a informačního systému EuroPris.

1.4.2. Aktivita spojené s členstvím v EPTA

Vězeňská služba ČR je prostřednictvím Akademie VS ČR také členem Evropské asociace vzdělávacích center (EPTA), která spadá pod hlavičku EuroPris a zaměřuje se na spolupráci v oblasti vzdělávání personálu vězeňských služeb.

1.4.3. Aktivita spojené s dohodami o spolupráci

Mezinárodní spolupráci Vězeňská služba ČR rozvíjí také na základě dvoustranných dohod o spolupráci, které má uzavřeny s vězeňskými službami zemí V4, a prohlášení o spolupráci, která byla podepsána se sbory Dolního Saska, Litvy, Lotyšska, Rumunska, Vězeňskou službou Texasu a Univerzitou Sama Houstona v Texasu.

Nejužší kontakty má VS ČR s partnerskými vězeňskými službami zemí V4, tedy Slovenska, Polska a Maďarska. Nad rámec běžné spolupráce organizuje Vězeňská

služba ČR s těmito partnery pravidelné výměnné stáže a většina věznic v jedné či více z těchto zemí má svého přímého partnera na základě dílčí dohody o spolupráci.

12. Vedení vězeňské služby

Generální ředitel VS ČR	genpor. Mgr. Simon Michailidis, MBA
1. náměstek generálního ředitele	brig. gen. Mgr. Tomáš Hůlka, LL.M.
Náměstek generálního ředitele pro ekonomiku a logistiku	Ing. Jaroslav Myšička, MBA
Náměstek generálního ředitele pro zdravotnictví a správní činnosti	JUDr. Jeroným Tejc

Adresa

Generální ředitelství Vězeňské služby ČR
Soudní 1672/1a
P. O. Box 3
140 67 Praha 4
web: www.vscr.cz